

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos pelt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidített pelt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, április 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Ujabb eltechnikázott nap.
- Aradi új képviselőválasztók.
- Aradi gól az angol kapuban.
- Románok zsinatja Aradon.
- Váratlan audiencia után.
- Királygyakorlatok Arad mellett.
- Közgyűlés az aradi Munkásbiztosító Pénztárnál.
- Szabadkavidéki Takarékpénztár válsága.
- Az aradi helyőrség új parancsnoka.
- Balázs István bitófája.
- A helytartó gyilkosa Kanadában.
- Törvénytelen kihallgatások az aradi rendőrségen.
- A legnagyobb oceánjáró katasztrófája.
- Román ujságírók harca.
- Tarkaságok.

A mezőhegyesi manőverek.

Arad, április 15.

Hogy hangulatosan kezdjük: egy bárátságos arcu ismerős kerül nemsokára, hivatalos járatban, a környékünkre. Nem nagyon sok idő előtt Lippán, meg Temesújfalun láttuk: az őszt megelőző hetekben Mezőhegyesen lesz. És a mint Lippán csupa férfias kedvesség volt a községi bíró, a tűzoltó-főparancsnok, a jegyző és másokkal szemben, akik elébe kerültek, kétségtelen, hogy Mezőhegyesen is ugyanilyen barátságos lesz a méneshirtok vezetői és egyéb hivatalos személyek irányában. És aradiak is bizonyára látni fogják ezt az ismerőst: Ferenc Ferdinánd királyi herceget, jövődó királyunkat, aki újra hadgyakorlatokat szemlélni jön a szomszédságunkba, Mezőhegyesre, — és a mint annak idején, most

se fog egy órai utat szentelhetni arra, hogy hozzánk eljöjjön,

Sajátságos, hogy ép az a vidék bővelkedik legjobban katonai terepekben, amelynek középpontja ennyire, hogy úgy mondjuk, udvarképtelen hely. A mezőhegyesi, meg a lippai gyakorlatok előtt Borossebesen is voltak nagy menőverek és a sebesi állomáson márványtábla hirdeti annak emlékét, mikor a király vonatindulás előtt vidám beszélgetést folytatott Paradeyser főszolgabíróval. Az aradi polgármesternek, természetesen, ez alkalommal se jutott funkciója. — azaz, a felség Aradon nem szállott ki.

Igen, a „terep“ a fő. Borossebesen a hegyi vidékek csatabírást kellett próbára tenni. Lippa körül a dombok, hepehupák hadviselését mutatta a manőver. Most pedig az alföldi sikok háboruját, veszik gyakorlóra. Úgy mondják, hogy minden hadgyakorlat valamely képzelt, de possibilis ellenség föltételezésével történik és a hadgyakorlat helyét úgy választják meg, hogy hasonlítson ahhoz a vidékhez, ahol az esetleges ellenség-állam katonáival háborura kerülhet a sor. Bizonyára most is ilyen nagyjelentőségű stratégiai nézőpontból keresték ki Mezőhegyest, anélkül, hogy eszükbe jutott volna, hogy Aradhoz, Temesvárhoz, vagy Szegedhez van-e közelebb.

Az optimista föltevésék azonban sokszor a lehetetlenségek területére is eljutnak. A minthogy a lippai manőver idején is remélték, most is eszébe fog jutni többeknek: milyen derék dolog lenne, ha a trónörökös, a lefuvás után, egy napos vi-

zitre hozzánk jönne. Nem vagyunk a magyrangu látogatókra kiéhezve, nem is igen kényeztettek el bennünket az ilyenekkel. De a trónörökös látogatásának különös szépsége lenne. Ferenc Ferdinánd, aki még mindig nem cáfolta meg — nem akarta, vagy pedig nem volt módja rá? — azt a hitet, hogy egykori, hűséges alattvalói, a magyarok iránt nem viseltetik tulságos rokonszenvvel, egy csapással meghódíthatná a magyar sziveket, ha Aradot meglátogatná. Igen, Aradot, ezt a történelmi emlékekkel teli magyar várost, amely emlékek azonban most már nem jelentenek elválasztó-falat, kényes pontokat, amelyeket tehát óvatosan kerülni nem kell. S ennél a látogatásnál bizonyára az egész ország hallgatná lelkesedéssel a magas látogatók szokott beköszöntőjét: „örömmel jöttem e helyre . . .“

Szépen képzelet ezt a hiszékeny fantázia, még a diadalkapuknak, a trónörökös aradi szállásának helyét is, — ő felsége, amikor Aradon volt, a városházán lakott, bizonyára oda kellene elkvártélyozni a trónörökösöt is, — de előreláthatóan meddő igyekezettel. A manőverből nekünk annyi jut, hogy néhány napon át poros, Feindes-Abzeichen-nel ellátott csapatok, katonatisztek vonulnak át Aradon. A jövődó király figyelmébe pedig legfőlegb annyira juthatunk, hogy amikor a hadgyakorlatok középpontján, a „vezérkari dombon“ az egyes csapatok mozdulatait kísérni, a katonai térképen a „terep“ tőszomszédságában egy folyót, meg egy várost vesz észre. „Nicht wahr, Arad?“ — fogja kérdezni a hadsegédétől.

Hipp, hipp, hurrá!

Valami hatalmas erő mozdított meg tegnap bennünket. Valami hatalmas erő, amely a meglehetősen hideg és kellemetlen vasárnapon három-ezeröttszáz embert vezetett ki a szabad ég alá és háromezer koronát tudott áldoztatni aradiakkal egy sportlátványosságért. Háromezeröttszázán nézték, hogy tizenegy sárga-fehér és tizenegy szürke-kék inges ember mint küzd egymással egy labda körül. És a hideg és kellemetlen napon a három-ezeröttszáz néző közül egy sem didergett, nem is gondolt talán saját magára, hanem szinte azonosítva magát a játékosokkal, megfeszített idegekkel figyelt. Önfelédten kiáltozott s — hiába, ez a legtalálóbb kifejezés — drukkolt.

Igen, lelkesült és drukkolt mindenki. A szkeptikusok is, a hidegvérűek és azok is, akik még a mérkőzés előtt is bizonyos fölényvel beszéltek a „sportörületről.“ Ott kiáltoztak a tömegben néhány százan, akik előbb még soha sem láttak futbalmérkőzést és kitörő örömmel lengtették kalapjukat, amikor a sárga-fehérek, a magyar fiúk, a mieink offenzívába kerültek.

Mindig nagyszerű és pompás látványa a tömeg, ha örül, ha lelkesedik, ha egy hangon kiáltoz. De a tegnapi tömeg, a tegnapi öröm és lelkesedés, a tegnapi kiáltozás és öszszehasonlíthatatlanul más volt a szokottnál. Tartalmasabb, értékesebb, mert őszintébb volt.

És nem lehet eléggé hangsúlyozni — mert ez a legjellemzőbb — hogy a laikusok, azok, akik futbalmérkőzést még sohasem láttak, épen ezek lelkesedtek a legjobban. A „komoly“ férfiak, akik rábeszélésre és nem kíváncsiságból, hanem azért mentek el a sporttelepre, hogy a maguk igazát bizonyítsák, azt, hogy „felnőtt férfiak minden ok nélkül rugdalkoznak“: nos, ezek a blazirtak és fölényesek, ezek voltak leginkább lázban, ezek szaladtak ki a pályára . . .

...Idegesen, türelmetlenül várta a nagytribün közönsége a mérkőzés megkezdését. Három-négyen csoportba összeverődve magyarázzák egy-egy hozzá nem értőnek a rejtelmes szavakat: foul, offside, touch. Mások halkán mérlegelik az esélyeket: „7:1“ „8:1“. A klubtagok az elkülönített helyen ülő idegének kiletét árulják el: az a bajszos, az az őrnagy, a Bishop Auckland elnöke, mellette ül az angolok masszörje, a harmadik Uhlyarik Béla, az F. T. C. pénztárosa, aki most az angolokat manasztúlja.

A nagytribünnel szemben a diákok feketélő, végtelen sora. Fegyelmezettek és nyugodtak a kis sportsmanok s csak akkor törnek ki zajos éljenzésben, mikor egyik tanáruk groteszkben idegen, állítólag angol ruhában, breeches nadrágban, fehér magas cipőben és sisakszerű kalapban tart feljűk.

A sárga-fehérek ott játszanak kint a pályán „egy kapura“. Az angolokat benn a klubhelyiségben masszírozzák, a mieink pedig kint a pá-

lyán mozognak, hogy eltüntessék a merevséget tagjaikból. Végre a nézők sorain keresztül befut egy kék-szürke dresszes angol a pályára, utána a többiek.

Frissek és fürgék valamennyien, nem látszik meg rajtuk az elmúlt hét nagy „strappája.“ A dresszükön ellenben igen: sáros, a színek elmosódtak. Rögtön megállapítjuk: a mieink dressze a szebb. Az első fölény. Kétes értékű ugyan, de még nincs más.

A fotografusok rohanják meg ezután a csapatokat, majd a pályára lép a bíró, Fehéry Ákos. Kisorsolják a helyeket s azután megkezdődik a mérkőzés.

Eleinte lanyhán. Még nem izgalmas, legfeljebb az okoz derűtséget, ha egy-egy játékos felbukik. Három és fél perc után az angolok gölt lönek s a közönség lanyhán tapsol.

A közönség is belemolegedik a játékba. Eleinte csak a diákok, az állóhely közönsége kiabál: hands, hands, vagy tács, azután már a tribünről is hallatszanak kiáltások.

A kép folyton változik. Most itt játszanak a magyar kapu előtt, a következő pillanatban egy eles lövés és a szintér átterelődik az ellenkező oldalra. A bíró mindenütt ott van, frissen szalad a labda után, ellenőriz mindent, objektív és igazságos. Az első pillanattól kezdve szimpatikus.

Most az angol kapu elé kerül a labda. Izgatótságot senki sem tudja elrejtteni. A labdát át-pászsolják Eisenmagenhez. Halad előre vele. Már

Ujabb eltechnikázott nap.

— A képviselőház ülése. —

Fővirati tudósítás.

Budapest, április 15.

A technikai obstrukció ma változatos akart lenni, a jegyzőkönyvnel tehát keveset akadékoskodott. Kifogás akadt ugyan ma is, de véletlenül s talán akaratlanul is egészen komoly, úgy, hogy *Náray* elnök maga ajánlotta a jegyzőkönyvnek a szélsőbali módosítás szerint való kiigazítását. Ami azonban nem akadályozta *Polónyi* Gézát, hogy a jegyzőkönyvről való véleményét ebbe a hangos, lakonikus fölkiáltásba foglalja bele: Nyilvánvalóan hamis okirat!

A jegyzőkönyv hitelesítése volt azonban a mai ülés első és utolsó normalis aktusa: innen kezdve a technika vette át a szót s tartotta fogva a lélekzetet a parlamentben az ülés végéig.

(Zárt ülés.)

Először a zárt ülés került sorra.

Batthyány Tivadar gróf okolta meg a nyilvánosság kirekesztésének szükségességét s komoly arccal panaszkodott azon, hogy az ellenzéknek nincs módja a helyzet súlyos kérdéseit nyílt ülésen szóvátenni. E bevezető után mind azt a tüsköt és bogarat, amit egy nagytradiíciójú obstrukciós gyakorlat s egy mindenre elszánt technikus készség csak föltálmhat, a Ház elé vitte.

Kossuth Ferenc rámutatott arra, hogy a horvát alkotmány fölfüggesztése a horvát autonómia mellett is a Magyarországgal való állami egység okán, közös érdekű dolog. Hibáztatja ezért, hogy a miniszterelnök nem jelentette be a Háznak azokat az intézkedéseket, melyeket az ottani zavarok megszüntetésére tett.

(Kállay mentelmi ügye.)

E fölszólalással a zárt ülés be is fejeződött s a nyílt ülésen az elnök megtette szokásos bejelentéseit, azután pedig a mentelmi bizottságnak **Kállay** Tamás ismeretes ügyében való javaslatára került a sor.

A bizottság nevében **Darvai** Fülöp előadó ajánlotta, hogy **Kállay** Tamást azért, mivel nem akart szavazni, ítéljék a Ház megkövetésére.

Gyórfy Gyula ezzel szemben kisebbségi ellenvéleményt jelentett be s azt akarta, hogy a mentelmi eljárást tárgytalannak mondja ki a Ház.

A többség azonban a mentelmi bizottság javaslatához járult hozzá s **Kállay** Tamás engedelmesen megfelelt az ítéletének:

— A képviselőház határozata előtt tisztelettel meghajlok és készséggel követem meg a tisztelt Házat.

közel van a kapuhoz. A közönség izgatott. Kiáltoznak: sut, sut! De a játékos halad higgadtan a kapu felé. Most rug! Az angol kapus — sötét sweater van rajta, sapka és a kezén keztyű! — rá akarja magát vetni a labdára, de az már bent van a kapuban!

Most kitör mindenki a lelkesedés. Felugrálnek és éljeneznek az emberek, a tribün közönsége lábával dobog, kalapok, zsebkendők lengnek a levegőben, fékezhetetlen öröm mindenütt. Ez leirhatatlan.

A labdát visszateszik a helyére s megkezdődik újra a játék. Váltakozva folyik egy ideig, míg letelt a negyvenöt perc, két éles fütty, vége a félidőnek.

A pályára siet mindenki és lelkesedve fogadják a magyar játékosokat. Mind, mind jól játszott, mind, mind egy-egy hős. És nem Eisenmagen, nem Genesy, Rudnyánszky, vagy Móni a hős, nem Horváth, a kapus, aki kitünően dolgozott, felülmulta önmagát, nem a nevek a fontosak, hanem az, hogy magyarok, hogy aradiak. Behatolnak utánuk az öltözőbe, alig lehet a tömeget visszatartani: csak egy kézzorítást, csak egy gratulációt.

A második félidő még izgalmasabb. Az angolok erélyesebben támadnak. Ahová a labda röpül, mindenütt ott van egy angol. Most már névről szólítja a közönség a magyarokat, biztatja őket. Az angolok nevét nem tudják: a center, a nagyhaju, a vörös, a bajszos, így esik róluk szó.

A jobboldalon helyeslés hangzott föl s az ügy ezzel végképen befejeződött.

(Az összeférhetlenségi zsűri.)

Hosszu szünet következett ezután, melynek elteltevel kisorsolták a Szechenyi Emil gróf összeférhetlenségi ügyében ítélkező zsűrit: ennek rendes tagja lett: Nehrebeczky György, Ságly Gyula, Markbót Aladár, Gál Sándor, Batthyány Tivadar, Déry Zoltán, Barta Ödön, Pap Géza, Latinovics Pál, Melezer Vilmos, Zsilinszky Mihály, Vojnits István báró, póttagjai Sándor János, Lukács György és Márkus József.

A jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét nyomban hitelesítették, a kisorsoltak letették az esküt, az elnök felszólította őket, hogy nyomban üljenek össze s ezzel az ülés negyed kettőkor véget ért.

Aradi gól

az angol kapuban.

(Bishop Auckland 3 : 1 győz AAK ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Ideges, izgatott embercsoport — kétszáz főnyi — vagy több is várakozott a pályaudvaron a déli gyorsvonat érkezésére. Kis kék-vörös angol zászlók, egy hatalmas babérszörű, amelynek szalagjáról aranybetűkkel csillog le a Bishop Auckland neve, elárulták, hogy itt az angolokat várják. Jó félórás késéssel jött meg a vonat és az utolsó Pullmann-kocsiból sáros, homespun felöltös bajusztalan fiatalemberek, nehéz tehénbörtáskák kerültek le: ezek az angol footballisták. Egy pillanat alatt körülfogja őket az aradi fiatalság, éljeneznek, majd előléptek az Aradi Athletikai Klub tagjai, élükön *Szathmáry* Károly gépüzemigazgatóval *Jegessy* Károly dr. és ifj. *Vass* Gusztáv al-elnökkel. *Szathmáry* Károly forrás angol üdvözlő beszédet intézett Arad közönségének és a vendéglátó sportegyletnek nevében az angolok vezetőjéhez, *Theodore Dowling* örnagyhoz. A beszédre a bozontos, fekete bajszú, jovialis arcú örnagy öblös angolsággal mondott köszönetet és azzal a jókedvű angol társaság megindult a kocsifelé.

Tarka látványosság volt, amint a vendégek és a fogadásukra kivonult közönség angol lobogókkal diszitett öt automobilon, két hatalmas autobuszon és több magánfogaton végigrobogott a városban egyenesen a Szabadság-terre. A Bishop Auckland tagjai az áradtan, porosan, ahogyan megerkeztek, siettek a vértanuk szobrához, hogy előre Aradra küldött koszorújukat letegyék a szoborra. Nagy közönség tolongott a szobor körül és az angolok alig tudtak utat törni maguknak a kerítésig, amelyen belül az ünnepélyes megkoszorúzás történt. *Dowling* nyugalmazott örnagy, aki polgári foglalkozásához az ügyvédséghez, illendően kész szó-

Genesy a vonalon belül elgáncsol egy angolt. A bíró tizenegyet ítélt ezért s az angol center nagyszerű rugással közvetlenül a kapufal mellett a hálóba esavarja a labdát. Az arány 2 : 1.

A közönség még jobban belemelegszik. Még csak egy gólt, egyenlített ki, aztán jöhet a többi! Az angol kapu tényleg többször veszélyben forog, de a kék-szürkek csodásan helyezkednek, a védelmük kitünő, a kapus, — aki közben lehuzta kezéről a keztyűt — mindig ráveli magát a labdára.

Az angolok még egy védhetetlen gólt rugnak. Az utolsó pillanatok megfeszített erőlködése, aztán ismét a kettős fütty. Vége a mérkőzésnek, lejönnek a pályáról a derek, kiizzadt, libegő fiúk. A pályára tódul mindenki, éljeneznek, mármár vannak. „Hipp-hipp hurrah az angoloknak, éljen az AAK., éljen a bíró”.

Példás rendben — a rend az egész idő alatt feltűnő, mondhatnánk szokatlan volt, — szétoszlik most a közönség. Tódulnak ki a pálya kapuján s sugárzó arccal tárgyalják az eseményt. Három — egy! Három — egy! Nagyváradon nyolc — nulla volt!

Két kis hat-hét éves fiu halad egymás mellett. Az egyik önérzetesen szólal meg:

— Bekaptak egy gólt! Az este nem tudott nekik beadni egyet sem!

Zádor Jenő.

nok és ebbe a tudományba a budapesti és nagyváradi ünnepeltetések alatt még jobban belegyakorlódott, komoly és szép beszédben emlékezett meg a szabadság vértanúiról, akiknek nagy jelentőségét a szabadságért véres harcokat folytató angolok meg tudják érteni és amikor sportot bemutatni jöttek az élő Arad számára, nem feledkezhetnek meg Arad nagy halottairól. Hatalmas éljenzés közben helyezte ezután az angolok koszorúját az örnagy a szobor talapzatára. *Alt* János magyarul, *Tenner* Alfréd pedig angol nyelven méltatta annak kulturáló jelentőségét, hogy a kiváló angol sportemberek tudomást vesznek a magyar kulturáról és magyar történelmi emlékekről.

Óriási, nemesak Aradon, hanem vidéken általában példátlanul álló nagy közönség előtt folyt le a *Bishop Auckland* és az Aradi Athletikai Klub football mérkőzése. Még javában gyülekezett a közönség, amikor a sárga-fehérek csapata megjelent a pályán, de csakhamar visszatértek az öltözőbe fogadni az angolokat és szűfolt tribün előtt feketé emberkoszorúval körülfont pályán egyszerre jelent meg a két csapat: az angolok a szombati nagyváradi pálya sarától megviselt sűrű és sötétkék dresszükben. Az ünnepélyes hangulathoz illendően először fotográfálásra került a sor, azután nyomban fölhangzott *Fehérvy* Ákos bírói sipja és *Hopper* az angolok, *Rudnyánszky* az aradiak csapatkapitánya pályát választanak. A szerencse az angoloknak kedvez és nappal a hátuk mögött kapják a pályát. Izgatottan zibong a közönség, amíg a csapatok fölállnak így: *Bishop Auckland* kapuvédő: *Clough*; hátvédők *Roe*, *Rudd*; fedezetek *Hedley*, *Montgomery*, *Ansell*; csatárok *Ludford*, *Fleming*, *Hopper*, *Riley*, *Dobson*. *Aradi Athletikai Klub*: kapuvédő *Horváth J.*; hátvédők: *Russu*, *Kotsis*; fedezetek *Tsenka*, *Pischinger*, *Rudnyánszky*; csatárok *Borszék*, *Eisenmagen*, *Genesi*, *Drescher*, *Horváth S.* Az angolok tehát Nagyváradon pihentetett legjobb játékosait *Roe* és *Rudd* hátvédőket, *Hoppert* és *Dobson* is beállították, csak *Kirbyt* helyettesítette tartalékember. Az AAK minden ellenkező híresztelés ellenére kizárólag saját játékosait szerepeltette, ugyanazt a csapatot, amely husvét hétfőjén játszott.

A játékot az aradi csapat támadása vezette be és az angolok eleinte óvatosan, a pályát és ellenfelüket vizsgálva játszottak. Már az első percekben látható volt az a sima, nyugodt és biztos játék, amely a *Bishop Auckland* sikereinek a titka. Nem rohantak vakon emberre, nyugodtan néztek, ha aradi játékosokhoz került a labda, de azután eredményesen lépnek közbe, amikor kell. Óvatos játékkal szemben az aradiak eleinte a szokott magyaros heveséggel védekeztek, sőt a szembesítő naptól nem akadályozva lejutottak az angol kapuhoz is. Öt perc se telt el így hullámozó izgalmas játékkal. Ekkor *Dobson* a balszélen elszalad a labdával, egy pontos beadás, az aradi hátvédők közül *Riley* kiemeli a labdát és a világozószerű fejű szimpatikus, karesu mozgású *Hopper* védhetetlenül lövi az első goalt a közönségtomboló tapsa mellett. Pár perccel utóbb ismétlődik a jelenet, *Hopper* lövése a kapufelé süvölt, de az aradi kapus most mesésen ment. Hatalmas erővel távolítja el a labdát az angolok téréfőre a hátvédők és a csatársor veszélyes helyzeteket teremt a macskaügyességű angol kapus hálója előtt. Kétszer repül a labda hajszálnyira az angol kapu fölött, egész sereg támadás éri az aradiak kapuját is, amikor a féldő huszonnyolcadik percében esodálatos dolog történik. A két kitünő angol hátvéd között sikerül átbujni a labdával az aradiak jobbösszekötő csatárjának, *Eisenmagen*-nek. A természetes, nagybajszos *Roe* ugyancsak iparkodik a nyomába, de már későn: *Eisenmagen* angol nyugalommal közvetlenül a kapu közelébe futott és védhetetlenül juttatta a kiegyenlítő goalt az angol kapuba. Percekig tartott a taps, kalaplengetés, zsebkendő lobogtatás, éljenzés a közönség soraiban. Hogyne, hiszen a legjobb fővárosi csapatok nem tudtak ilyen eredményt elérni az angolokkal. Az aradiak lelkesen védik ezután a kapujukat és a féldő csakugyan szenzációsan 1 : 1 eldöntetlenül végződik.

A második félidőt az angolok vehemens támadással kezdik és tíz-tizenöt percig teljesen beszorítva tartják az aradiakat. Egyik támadás a másik után éri a magyar kaput, de a védőjátékosok mindent megmenetnek. Egyszerre egy feltűnő gáncs és a bíró nem ítélt meg mást, mint tizenegyes büntetést. *Riley* azután a kapu sarkába

küldi a labdát: ez a vezető goal. Arad csatársora nekibuzdulva küzd egy újabb goalért és minden helyzetből lövéseket küld az angol kapura, de most már a Bishop Auckland játékosai úgy védekeznek, mint a legkomolyabb bajnoki küzdelemben és úgy támadnak, mintha a goalokon egy aranyserleg sorsa függne. Ennek ellenére mindössze egy goalt tudnak még szerezni Riley pontos lövéséből. A bíró füttye a mérkőzés végét jelzi és azt, hogy az angolok 3:1 arányban győztek. 3:1 arányban, amikor előzőleg 8:0 győztek Nagyvárad, 1:0 és még egyszer 1:0 a Ferencvárosiak, 4:1 a Budapest-csepeli AK. ellen és csak 0:1 arányban szenvedtek vereséget a Magyar Testgyakorlók Körétől. Három goalt kapott összesen magyar csatároktól az angol Clough és ebből egy harmadrész az Aradi Atletikai Klubból.

Lelkesült, fanatikusan fölhevült közönség lepi el a pályát és tüntetnek a bíró, *Fehéry Ákos* mellett, aki úgy vezette a mai mérkőzést, ahogyan még Aradon csak egyszer láttak bírószkodni — és akkor is *Fehéry* volt a bíró. Az egyedüli kiváló magyar játékbíró, akit Angliában is nagyrabecsülnek az itt járt csapatok, ma is a nyugodt higgadt *Fehéry Ákos*. Lelkesülten beszélt a közönség a csapatok játékosairól is. Az angolok közül a kapus, a két mesteri játéku hátvéd, a centerhalf és a csatárok mintaszerű összjátéka imponált. Az aradiakról az aradi közönség talán elfogultan is nyilatkozott lelkesedésükben, de eleget mond *Dowling* őrnagynak, az angolok elnökének és *Robison* csapatkapitánynak a nyilatkozata, amelyet az Aradi Közlöny munkatársa előtt tettek:

— Azok után, amit hallottunk és előző játékok helyén tapasztaltunk, rendkívül meglepett az aradi footballisták tudása. Nem számítottunk arra, hogy ilyen erős, a fővárosi egyletek mellé illő csapatra találunk vidéken. Játékosaink fáradtak voltak, a pálya kicsiny és kemény volt számukra, de mondhatom, hogy egy pillanatig sem „lazáltak”. Az aradiak közül a kapus, a balhátvéd, a jobbfeledező, jobbösszekötő és középsőcsatár a legjobbak, de a többi is megállta a helyét. Annyi bizonyos, hogy Arad büszke lehet erre a csapatra és mi igazán örültünk, hogy megismerhettük ezt a jóképességű legénységet.

Este fél nyolckor a Fehér Kereszt télikertjében kitünő hangulatu ünnepélyes banketten bucsuztak el az angolok Aradtól és Magyarországtól. Este fél tízkor keltek utra és szerdán éjjelkor érkeznek csak haza otthonukba szakadatlan, átszállásokkal tarkított utazás után. A banketten az Aradi Atletikai Klub felkérésére ifj. dr. *Varyassy Lajos* kereskedelmi és iparkamarai főtisztár köszöntötte fel a Bishop Aucklandot. Arról szólt, hogy milyen jelentőséges esemény az angolok látogatása, mennyire követendő példának tekintették mindig a magyarok az angol sportot. Arad városának és Arad közönségének nevében köszönetet mondott a Bishop Aucklandnak azért, hogy eljöttek bemutatni tudásukat. Ennek a feledhetetlen napnak az emlékére átnyújtotta *Dowling* őrnagynak az Aradi Atletikai Klub diszszelyemzslóját, amely sárga-fehér csikos mezőjében a nevezetes dátumot örökíti meg. Az őrnagy talpraesett válasza után valószínű angol ünnepség kerekedett a Fehér Kereszt télikertjében. Egymásután hangzottak az angol pohárköszöntők és a Bishop Auckland jó kedvre hangolt játékosai elénekelték az angol himnuszot, a Rule Britannia-t, a hazájuktól látólevő angolok dalát a Song Lang Syne-t. Kilenc órakor azután még egy hipp-hipp-hurrával utra kerekedtek az angol fiúk, gomblyukban az AAK. fehér-sárga jelvényével, zsebükben pedig a Szabadság-szobor fényképeivel, amit valamennyi angol megszerzett, mint legbecsebb aradi emléket.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Szoborleplezés.** Az aradi *Kossuth*-asztaltársaság ma este saját helyiségében sikerült ünnepség keretében leplezte le elnökének *Nagy Kálmán*nak az egyesületi helyiségben állított mellszobrát. Az ünnepi alkalomból több felszólalásban méltatták *Nagy Kálmán* érdemeit.

Aradi uj képviselőválasztók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 15.

Felner Samu aranyműves, Folgert Gáspár, borbély, Fekete Mór ker. segéd, Feinkochen Bernát ügynök, Frank János szerelő, Fried Emánuel könyvelő, Fehér Ferenc házt., Fried Ignác ügynök, Fekete Béla keresk. segéd, Füredi Adolf vendéglős, Fűzi Samu ital-mérő, Farkas Lajos ker. segéd, Freud Vilmos kereskedő, Fodor Adolf magánkutató, Fried Miksa kormáros, Fischer Jenő mag. hiv., Fröhlich Zsigmond kalmár, Frank Pál ker. segéd, Fekete Mátyás házt., Fuchs Lázár vendéglős, Fibbinger Izidor asztalos, Feibusz Samu házt., Ferdinánd Ferenc ker. segéd, Farkas Ferenc ker. segéd, Fetting Ignác művezető, Fodor József házt., Fischer Béla házt., Fodor István. házt., Flóra Gábor házt., Fekete József házt., Parsang Mihály földt., Frits Lajos bir. jbiró, Falk Antal tanító, Farkas Mór vu. hiv., Fáy Andor Béla dr. vu. fog., Fenyves Károly vu. ellenőr, Fekete Mihály vu. kalauz, Fodor Aladár vu. ellenőr, Frits Károly vu. áll. felv., Fogarasi István vu. mérnök, Fecske Károly vu. mozd. vez., Fischer Constantiu vu. mozd. vez. Ujmikalaka, Fodor Károly gépfelv., Forgách Lajos vándortanár, Fái István motorvezető.

Guttman Izidor ker. segéd, Gammner György kereskedő, Gáspár Henrik kereskedő, Gécs László gyógyszerész, Gombos Antal házt., Gelcz Fülöp borbély, Gál Tivadar borbély, Gáspár Jenő óras. Grosz Adolf ker. segéd, Gerő Samu kereskedő, Grósz Izsó kereskedő, Gartner Ferenc asztalos, Garoin András lapszerkesztő, Geese Károly háztulajdonos, Giurgiu Gyula hirdapíró, Grieshaber Lipót ügynök, Gyárfás László háztulajdonos, Grosz Sándor látszerész, Goda János házt., Ghicze László házt., Gujsz János házt., Gyapjas Lajos kőműves, Gyuris József házt., Gid Tivadar csizmadia, Gertner Mór szatócs, Gitta Ágoston jegyző, Grósz Miklós könyvelő, Gmeth Mátyás posta-úsz, Grosz Sándor mag. hiv., Günther Pál vu. ellenőr, Gardimovacs Zsigmond vu. hiv., Gerecz János vu. áll. előlj., Greguss Tibor vu. mérnök, Grünfeld Henrik kosztadó, Geigner Lipót szabász, Gara Miklós cipész, Golomety Péter házt., Gyurkovits András házt., Gábor István házt., Gömöri Norbert házt., Gyenge Sándor ifj. ker. segéd, Gábor József házt., Gál Antal házt., Gábor József hentes, Gillyén József főmérnök, Gábor Péter vu. nyugd., Gulyás János pénzbeszedő, Gömöry Gyula mag. hiv., Gavrilovits István imok, Garai Lajos vu. áll. felv., Gruber Dávid vu. hiv., Gyömbér István vu. hiv.

Haubenreich Mihály ifj. képfaragó, Hopp Károly mérnök, Hannauer Mihály házt., Halga János csizmadia, Horváth József házt., Horváth Antal asztalos, Hirsch Mihály asztalos, Herczog Oszkár ker. segéd, Holló Imre házt., Háász Henrik gyógyszerész, Heltai Jenő színész, Hirschfeld Fülöp ker. segéd, Horváth Flórián szabó, Horváth János kőműves, Hangay György házt., Heim Ferenc házt., Hatschek Artur mag. hiv., Hesz Béla ker. segéd, Hermann Béla alkusz, Hakas Sándor csizmadia, Hágys János házt., Boits Mihály postamester, Hegyi Vilmos ker. segéd, Halmos József házt., Heller Zsigmond ügynök, Heltai Jenő színész, Hamvas Rezső mag. hiv., Hannauer Mihály bádógos, Horváth János háztulajd., Hovanyecz András háztulajd., Hubert Ferenc háztulajd., Horváth György szabó, Harga Ferenc nyomdász segéd, Hambarel János házt., Harmathy István házt., Horváth András házt., Hrdnitsky Ágoston mérnök, Herez Lázár aszfalt felügy., Hvozdo-vitz József p. kezelő Zsigmondháza, Heil Péter tanár, Hesz Jenő mag. hiv., Hegedüs Antal vu. nyugdíjas, Hegedüs Antal vu. nyugdíjas, Halpern Henrik vu. ellenőr, Hosszafalussy Miklós vu. fogalm., Horóczy Gyula szert. Ujmikalaka, Heidrich János motorvezető, Hedvich György motorvezető, Hirsch Tódor pü. számtiszt, Hirman József nyug. tanító, Hegedüs Lajos háztulajdonos, Heim János háztulajdonos, Horváth József háztulajdonos, Honfy Jenő kereskedő segéd, Horváth János cipész, Habalik Péter házt., Hentschel István kezelő, Hentschel Lajos kezelő, Hutás János utmester, Hunyady Viktor vu. nyugdíjas, Hamza Dezső vu. hiv., Hajós Géza irodakezelő, Hady Kálmán mozd. felv., Hunyady Antal motorvez., Hajnal Ferenc mozd. vez., Hoffmann János nyugalmazott tanító, Hlavács András vámszedő.

Hecák András házt., Irinyi Jenő hirdapíró, Immerdauer Lipót ügynök, Institoris Gyula mag. hiv., Iricz József házt., Illin Száva Joca háztulajdonos, Irina Gergely postatiszt, Illovszky Sándor vu. mérnök, Ivánov Szlavko egészségügyi biztos, Ivánka János házt., Illies Milos földt., Iritz Izidor cselédszerző, Illies Árszén kereskedő, Iricz György házt., Illyés János joggyak., Illnyi Gyula vu. nyugd., Imre Antal vu. hiv.

Jaeger György házt., Juhász Imre szobafestő, Jozsity György házt., Jaszits Alajos házt., Jakab József alkalmazott, Jehn Kálmán dr. p. tiszt., Juhász János vu. kalauz, Józsa János mozdonyvezető, Jónás Aladár asztalos, Joó Károly házt., Jankovics János házt., Jovánov Tódor házt., Jahl Nándor pü. számlenőr, Jahl Dezső p. tiszt., Jaczina László dr. fogalmazó, Juhász István segédkertész.

(Folytatjuk.)

Királygyakorlatok Arad mellett. (Mezőhegyes a trónörökös hadiszállása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 15.

Arad a szeptember hónapban megtartandó katonai hadijátékban, a királygyakorlatok idején, úgy látszik, igen jelentős szerephez jut. Vasárnap már irtunk az államvasutak előkészületeiről és habár hivatalosan még nincsenek megállapítva a keretek, amelyek ezt a rendkívül érdekes, de annál több millióba kerülő manővert átfogja, de jó forráshól eredő értesüléseinket megerősítik azok az események, amelyek a gyakorlatok előkészítésével összefüggően most történnek meg. *Schemua* Balázs vezérkari főnök és *Langer* Rudolf altábornagy, a vezérkari főnök helyettese, napok óta utaznak be vonaton, automobilon három vármegye területét, megállót tartva minden nagyobb vasut állomáson, mert a hadvezér ma a háborút csak úgy kezdheti meg a győzelem reményével, ha csapatait gyorsan tudja mozgósítani és még gyorsabban képes a hadműveletek színterére szállítani. *Aki előbb jön, az előbb győz*, ez a modern hadviselés egyszerűsége.

Megirtuk, hogy a hadgyakorlatok színtere *Krassó és Temesmegye* lesz. Ezt az értesülésünket ma egy rendkívül érdekes adattal kell kiegészítenünk.

Az utolsó hónapok politikai eseményeket figyelemmel kísérők előtt nem ismeretlen az a válság, mely *Hötendorfi-Konrad* vezérkari főnök és *Schönaich* hadügyminiszter bukását előzte meg. A krízis alatt nyilvánosan tárgyalták, hogy a hadvezetőség legmagasabb állásaiban lévő férfiak a monarchiának Olaszországhoz való viszonyait illetően voltak eltérő véleményvel. *Konrad* az ugynevezett és ezerszer letagadott, de mégis élő katonapártnak látható feje elsősorban ezért követelte a hadsereg megerősítését, fejlesztését, mert ő az Olaszország elleni offenzívának volt szószólója. Ausztria déli határszéleinek erődökkel, hegyi ütegekkel történt megerősítése, felszerelése nagy nyugtalanságot keltett Olaszországban, ahol komolyan hitték, hogy a monarchia csak Olaszország katonai megtámadására készül. A sajtóban lezajlott betűharc annyiban nyert beigazolást akkor, hogy *Schönaich*hal, a statuskvó hívével együtt buknia kellett a hárcipárt exponensének, *Konrad* táboruonak is.

Konrad megbukott, de úgy az ő helyébe, mint a hadügyminiszteri székbe olyan tábornokok kerültek, akik az ő tanításainak hívei.

Schemua vezérkari főnök, aki először szerepel majd a trónörökös előtt, mint a hadsereg vezére, beavatott körök tudomása szerint a hadgyakorlatokat úgy tervezi, hogy azok *Krassószövény és Temesmegyében* kezdődnek meg s folyton az *Alföld felé terelve Makó—Mezőhegyes—Hódmezővásárhely* körül megvívandó döntő ütközetekkel fejeződnek be. Ez a vidék — mondják a beavatottak — *rendkívül hasonlít Észak—Olaszország lapályos részeihez. Az Élővíz és Ferenc Nádor csatornáknak igen nagy szerepe jut a két fél hadmozdulatainak megállapításánál.*

Lehet, hogy ez csak kombináció, de olyan helyről hallottuk, hol a kombináció színében fejtett részletekről, mint tényekről ma még beszélni nem akarnak.

Ha a gyakorlatok csakugyan a esanádi sík-ságon fejeződnek be, akkor az Arad-Csanádi vasutaknak is igen fontos szerep jut, amit az bizonyít, hogy — mint tudósítónk írja — a hadgyakorlatokat előkészítő *Sehemua Balázs vezérkari főnök több vezérkari tiszttel együtt Makón volt s az arad-csanádi vasutak állomásán tartott harcászati szempontból mindenre kiterjedő vizsgálatot.*

Tájékoztatóul a vezérkari főnök s a tisztek egyet-mást hivatalos formában is tudomására adtak Babós Géza állomásfőnöknek, aki minden szakkérdésben kimerítő felvilágosítást tudott adni a vezérkari főnöknek.

Ezekből a közlésekből körülbelül az állapítható meg, hogyha az eddigi terv nem változik, az idei nagygyakorlat az eddigi szokástól eltérően nagyobb részben sík földön tartatik meg.

Augusztus hó 6-ikán kezdődik meg a nagygyakorlat Krassószőrény- és Temes megyékben s folyton az Alföld felé terelve, szeptember hó 12., 13. és 14-ikén Makó környékén vívatnak meg a döntő ütközetek, amelyeket már maga a trónörökös vezet.

Kijelentették a tisztek, hogy ezen a három napon a esanádi vasut csak a személyszállítást bonyolíthatja le, egyéb tekintetekben teljesen a hadsereg rendelkezésére kell állania.

A döntő ütközetek helye a Szeged, Makó, Mezőhegyes és Hódmezővásárhely közötti terület.

A trónörökösnek Mezőhegyesen rendeznek be lakást, míg a vezérkari főnök és a hadvezetőség Makón nyer elszállásolást s harcászati szempontból rendkívül fontos állomássá lép elő Földeák.

Budapest péksütemény nélkül.

— Harc a sütőiparban. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 15

Bajba jutott ismét a pesti kifli, mert a pékmesterek kizárták a munkások nagy részét. Ilyenformán egy ideig nem lehet majd apró süteményt kapni, csak tejeskenyeret és kalácsot. A kizárást, mint a mesterek mondják, tizenhárom pékműhelynek a munkások részéről történt bojkottálása adott okot. Az első műhelyt már öt héttel ezelőtt bojkott alá helyezték, aztán következett a többi. A bojkottban száznál is több munkás vett részt. A pékmunkások hetvenöt százalékát bojkottálták el, a többi dolgozik s csinál mindenféle kenyeret és kalácsot, de apró süteményt nem. A kenyér és kalács nem drágul meg a kizárást által.

A pékiparban kitört harc okairól és arányairól a sütők szakszervezetében a következő felvilágosítást adják:

— Ott folytatjuk a harcot, ahol tavaly elhagytuk. A kizárást terjedelmét még nem tudjuk, eddig negyven műhelyben történt kizárást, a többit holnapra várják. Az egész afférnek azok a mesterek okai, akik nemcsak a munkások jogos követeléseit nem teljesítették, hanem ezenfelül brutálisan is bántak velük, amire a munkások kénytelenek voltak bojkottal felelni.

A sütőipartestület titkára viszont így nyilatkozott:

A mesterek egyelőre tizennégy napra mondták ki a kizárást. Akkor megszüntetik, de csak abban az esetben, ha akkor az eddig bojkottált műhelyek megkapják rendes munkásaikat. Abban az esetben, ha ez nem történne meg, újabb tizennégy napra hosszabbítják meg a kizárást.

— Minket belekényszerítettek a harcba, mi békét akarunk, de diktátoroknak nem engedhetjük meg, hogy a létünk vagy nemlétünk felől határozzanak. Nekünk is élnünk kell, nekünk is vannak kötelességeink. Hatalmi kérdés az egész, nem bérkérdés: egyes műhelyekben hatvan-hetven korona a segédek hetibére, minimális béreket Bu-

dapesten nem is fizetnek, itt csak hatalmaskodásról van szó. Tudunkkal ma kétszázharminc műhelyben nem süttöttek apró süteményt. A hatóságnak kellene itt közbelépni, mert mi a IV. kerületi eljárás előtt kötött békeponozatait megtartottuk, mi nem tehetünk a harcról.

A török feltételek betérésztése.

— A hatalmak békeakciója. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, április 15

Marschall báró német nagykövet, mint a diplomáciai kar legidősebb tagja, ma arról értesítette a nagyköveteket, hogy Aszim bég külügyminiszter holnap fogadja őket meghallgatásuk végett, hogy milyen feltételek mellett hajlandó Törökország békét kötni.

Meghiúsított partraszállás.

A török hadügyminisztérium a következő táviratokat teszi közzé: Április 10-én délelőtt kilenc olasz hadihajó és két szállító-hajó bombázta Zuarát. A bombázás estig tartott. A város egy része a kaszárnya és a mecsét elpusztult. Emberéletben nem esett kár.

Április 11-én a bombázást újra megkezdték. Délután az olaszok két ízben partraszállást kíséreltek meg, de e szándékukat a törökök és arabok ellentállása megghiúsította. Még három hadihajó érkezett Zuara elé, ezeket az olaszok ott hagyták vesztegelni, míg többi hajóik Szid-Szaid elé vonultak és bombázták, de partraszállásuk megint megghiúsult, mert a törökök és arabokat erősítéseket küldtek oda.

Másnap az olaszok bombázták Szid-Szaid környékét és Gruánál egy század katonát egy golyószóróval szállítottak partra. Az odaküldött török-arab haderőnek sikerült a további partraszállást megakadályozni és a flottát a szárazföldi csapatától elvágni. A törökök és arabok Zuarából jelentékeny erősítéseket és tüzérseget küldtek ki, hogy a Szid-Szaid ellen irányuló operációkat megghiúsítsák és a Gruában lévő olasz csapatokat megsemmisítsék. Kilenc olasz hadi és szállítóhajó Szid-Szaid nyugati részén van.

Az olaszok rossz helyzete.

Az olaszok győzelmei jelentéseivel szemben a Morgenpost dermai tudósítója azt jelenti lapjának, hogy az olaszok katonai helyzete a lehető legkedvezőtlenebb. Az olaszok csak minden erejük megfeszítésével tudják megtartani megerősített állásaikat, a melyek azonban sehol sem terjednek a tengerparttól négy kilométernél tovább. Másutt mint Bengáziban, Dernában és Tobrukban egyáltalában nem tudnak megmaradni. Az olaszok katonai helyzete a háború megkezdése óta rendkívül megrosszabodott.

Flottaakciók.

Milanóból jelentik: A Secolo értesülése szerint az első olasz hajóraj Viale admirális vezetésével tegnap este elindult Tarentóból. A lakosság lelkes tüntetést rendezett a távozó hajósoknak, a hajórajt kísérő torpedóflotta az abruzzói herceg vezénylete alatt van. A hajóraj nem megy be az égei tengerre, hanem Zuarába, hogy a Ricci admirális vezetése alatt álló hajóhadosztályt fölváltsa.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

TÖRVÉNYKEZÉS.

Román ujságírók harca.

— A testvér-háború epilogusa. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Nagyvárad, április 15.

Mult év május havában a nemzetiségi román-párt nagy népgyűlést rendezett Aradon. Néhány nap múlva a Tribunában hír jelent meg, amely azzal foglalkozott, vajon mennyibe kerülhetett a népgyűlés a nemzetiségi pártnak. A Romanul hasábjain kérdést intézett, hogy ki írta e néhány soros hirt, de a Tribuna nem nevezte meg a szerzőt. Végre a Romanul hosszas utánjárás után megtudta, hogy a hirt Bocu Szevér küldte be a szegedi államfogházból, ahol annak idején izgatás miatt ült. Halmagián Athanáz erre cikket közölt a Romanulban „Ki a mennyibe kerülhetett eimű gyalázatos cikknek nyomorult szerzője” címmel és a cikkben súlyos vádakkal illette Bocu Szevért, azt állítván róla, hogy orccatlanul hazudott, amikor a Tribunában írt, hogy a szerkesztő tudta nélkül lépett a laphoz, váltohamisítás miatt ef volt ítélve és azzal végezte be szavait, hogy Bocu Szevér, aki mostanában a Tribuna politikai igazgatója évek óta merényletet követ el a közönség jóhiszemősége és zsebe ellen.

Bocu Szevér egy rendbeli rágalmaszás és két rendbeli becsületsértés miatt emelt vádat a cikk szerzője Halmagián Athanáz ellen. Ma tárgyalta a nagyvárad királyi törvényszék esküdtbírósa ezt az ügyet Korn Lajos törvényszéki bírósága mellett. Bocu Szevért Sigrea Miklós dr. képviselte, míg Halmagián védelmét Suciu János dr. látta el.

A főtárgyalás folyamán vádolt igazolta állításának valódiságát, illetve jóhiszemőségét. Akkor ugyanis, amikor az inkriminált cikket írta, főmágnavádó Bocu Sevér el volt ítélve, az aradi törvényszék mondta ki bünsnek váltohamisítás miatt, de felebbezés folytán a nagyvárad tábla megsemmisítette ezt az ítéletet, azonban a táblai ítélet jóval az inkriminált cikk megjelenése után hozatott. Hogy Bocu Szevér izgatott, az kétségtelen, mert egy ízben emiatt elítélték.

Az esküdtsek a vádolt védekezését elfogadta és felmentette úgy a becsületsértés, mint a rágalmaszás vádjá alól Halmagiánt. Az ítélet ellen Sigrea Miklós dr. semmisségi panaszt jelentett be.

§ Uj ügyvéd. Juhász (Iritz) Géza dr. aradi ügyvédjelölt ma a budapesti ügyvédvizsgálóbizottság előtt letette az ügyvédi vizsgát.

§ Elnapolt esküdtzéki tárgyalás. Mátyás János és Prigár Péter nádudvari lakosok a mult év folyamán megtámadták és kirabolták az országon Mikle Juont. Ma tartott az aradi kir. törvényszék, mint esküdtbírószág ez ügyben tárgyalást, amelyet azonban elnapoltak, mert a védő a vádoltak elmebeli állapotának megvizsgálását kérte.

§ Esküdtsek a fegyházban. Budapestről jelentik: A váci fegyházban az igazságügyminiszter engedelmével holnap tárgyalják a rablásért és lopásért nyolc évi és kilenc hónapi raboskodásra ítélt Oláh Farkas Márton bűnügyét. Az igazságügyminiszter azért engedte meg a tárgyalásnak a fegyházban való megtartását, mert huszonkét rab-tanút kell kihallgatni. Az esküdtsek megalakult tagjai holnap reggel a gyorsvonaton utaznak Vácra, ahol reggel kilenc órakor kezdődik a főtárgyalás.

§ Bujtogatás a szószekekről. Eszékről jelentik: Cerkovics Iván káplán husvét vasárnapján Vodinci és husvét hétfőjén Ivankovo szlavoniai községekben a templomban szószekekről bujtogató beszédet intézett az összegyűlt lakossághoz. Az állam ügyeit a köznyugalmat veszedelembe sodró

módon fejtegette és a kormányrendszert rendkívül hevesen támadta. Cvrkovics a parasztoakat együttes eljárásra szólította föl, hogy megmentsek a hazát. Cvrkovics ellen a btk. 65. szakasza értelmében a köznyugalom háborításának büne miatt megindították a büntető eljárást.

§ Szabadiábra helyezett kereskedő. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad királyi ítéletábla Keszler Simon hamis bukásért letartóztatott posztókereskedőt 20.000 korona óvadék ellenében ma szabadiábra helyezte.

Az aradi helyőrség új parancsnoka.

— A király Resch Ferenc ezredest nevezte ki. —

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, április 15.

Mint a késő éjjeli órákban értesülünk a király kinevezte *bélafele Fekete* Miklósnak, az aradi helyőrség volt parancsnokának utódát. A hadsereg Rendeleti Közlönyének holnap kiadandó számában jelenik meg a kinevezés, amely tudtul adja, hogy a felség *bélafele Fekete* Miklós vezérőrnagy helyét *Resch Ferenc ezredessel* töltötte be. Az ezredest, aki még fiatal ember és rövid idő alatt igen szép katonai pályát futott be, szigorú, de rendkívül humánus katonának ismerik. A kinevezésről azt jelenti bécsi tudósítónk:

— A *Personal Verordnungsblatt für das k. u. k. Heer* holnap megjelenő 16-ik száma a következőket közli: Ö. felsége legkegyelmesebben elrendelte, hogy *bélafele Fekete* Miklós vezérőrnagy a 34-ik gyalogdandár parancsnoka ezen állásától felmentessék és helyébe *Resch Ferenc ezredes*, az 52-ik gyalogezred parancsnoka a 34-ik gyalogdandár parancsnokává neveztesse ki.

Érdekes, hogy az aradi helyőrség most távozó és rendkívül népszerű parancsnoka, ugyancsak mint ezredes a Pécselt állomásozó 52-ik gyalogezred éléről került Aradra dandárparancsnoknak.

Ugyancsak a holnap megjelenő Rendeleti Közlöny adja tudtul, hogy a király *Wernhardt* báró altábornagyot *budapesti városparancsnokot* várományi illetékekkel szabadságolta és *Budapest városparancsnokává bélafele Fekete* Miklós vezérőrnagyot, a 34-ik gyalogdandár parancsnokát nevezte ki.

Még két Aradról elszármazott, magasrangú katonatiszt előléptetéséről számol be ugyancsak a holnap megjelenő hivatalos lap. *Dietrich* Albert vezérőrnagy, aki mint ezredes az aradi 33-ik gyalogezred parancsnoka volt és most a nagyvárad 33-ik gyalogdandár parancsnoka *Szarajevó várparancsnokává* neveztetett ki. *Jóhn Jenakije* ezredes, aki az aradi 33-ik gyalogezredben kezdte meg katonai pályáját és innen került el, mint alezredes a 24-ik gyalogezred élére, ahol ezredessé lépett elő, a nagyvárad 33-ik gyalogdandár parancsnokává neveztetett ki.

A király *Canic* vezérőrnagyot, lemergi városparancsnokot várományi illetékekkel szabadságolta és *Gostischa* ezredest az 53-ik gyalogezred parancsnokát lemergi városparancsnokká nevezte ki. *Pill* vezérőrnagyot, Szarajevó várparancsnokát saját kérésére ettől az állásától felmentette.

Váratlan audiencia után.

— Bizonytalanság a politikában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 15.

A képviselőház ma azzal kezdte a hetet, amivel szombaton végezte: a technikai obstrukcióval. Az érdeklődés és izgalom azonban, amely szombaton olyan feszültté tette a Ház hangulatát, ma a parlamenten kívüli események felé fordult s azokkal foglalkozott. *Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ugyanis előzetes köztudomás és várakozás ellenére szombaton este Bécsbe utazott, tegnap audiencián jelent meg a király előtt, azután pedig részt vett egy közös miniszteri tanácskozáson, melyet tegnap délután tartottak meg.

A miniszterelnök utjának céljáról és eredményéről a legellentétebb hírek kerültek forgalomba. Annyit mindenki tud, hogy elsősorban a delegációk dolgát kellett odafönn előkészítenie, de nyilvánvaló, hogy e mellett a magyar parlamenti helyzet orvoslása is annyira sürgős szükség, hogy a miniszterelnök uti programjából ezt se lehet kikapcsolni. Itt van azonkívül az *Auffenberg*-ügy, amelynek valamelyes kiegyenlítése ugyan csak a delegációk miatt szükséges.

A munkapárton úgy tudják, hogy *Héderváry* gróf utja sikerrel járt, a felhivatalos könyvatos jelentése is azt mondja, hogy a király helyeslően vette tudomásul a magyar miniszterelnök előterjesztését, de hogy mi volt ez, arról hiányzik minden pozitívum.

Justhétat, akik attól tartottak, hogy hétfőn már a fejsze a fának gyökerére vettetik s akik mára *Náray* Lajosnak az elnökségről való lemondását is várták, nagyon meglepte a munkapárt mai nyugalma. Egyrészt ebből a körülményből, másrészt a maguk bécsi értesüléseiből arra következtettek, hogy a miniszterelnök Bécsben nem kapott, legalább egyelőre, se az erőszakra felhatalmazást, se az ezt nyomon követő választásra, ezenfelül pedig Bécsben a közös miniszterek részéről azzal az erős óhajással találkozott, hogy a delegációk a provizórium helyett az egész évi költségvetést elintézzék. *Auffenberg* is helyen marad s a delegációban ismét szemben ül majd munkapárti ellenségeivel.

A munkapártból vett értesülésünk ezzel szemben úgy szól, hogy semmi esetre se lesz rendes delegáció, s hogy a provizórium elintézése után a kormány idehaza nyomban erős kézzel hozzáfog a végleges rendszináláshoz. E héten tehát a képviselőházban se fog még történni semmi olyan lépés az elnökség részéről, ami a parlamenti anarchia befejezését jelentené.

Hogy a jövőben mi lesz, azt ma még nem tudják, de mindig több oldalról beszélnek arról, hogy *Náray* Lajos lemond az elnöki székről és vele együtt *Jankovich* Béla alelnök is távozik. Ma is erről beszéltek a folyosón. A különféle kérdézőkódásokra teljes tartózkodás volt a válasz. *Náray* helyét *Beöthy Pál* foglalná el, bár vannak a munkapártban, akik legszívesebben *Tisza* Istvánt látnák az elnöki székben.

Ma még minden bizonytalanságban van és ezt a bizonytalanságot terhesnek találja a többség is, amely készen áll feladata teljesítésére. A többség egyik komoly politikusa nyilatkozott a pártban uralkodó hangulatokról és ez a nyilatkozat szenzációs dolgokat is mond:

— A munkapárt komoly és minden felelősséget átérző elemei tudják és nem hallgatják el, hogy a többség nagyon kényes és kellemetlen helyzet előtt áll. A többség erején, tekintélyén és presztizsén épül a kibontakozás és a rendes alkotmányos parlamenti élet visszatérésének, valamint a hatvanhetes politika uralmának lehetősége és a többség folytonos bizonytalanságban tartása ezeket a javakat veszedelembe viszi. Ehhez

képest a többség legkomolyabb elemeinek hangulata az, hogy a legsúlyosabbra vannak elszánva. Szándékaik szigorúan alkotmányosak és parlamentárisak. Az a szándékuk, hogy nem törődve az exlex-szel és semmi fontos kérdéstől meg nem kötve magukat, megtagadják a közös indemnitást, nem szavazzák meg előbb az indemnitást és aztán bizalmatlanságot *Auffenberg* ellen, hanem megteszik, amit a parlamenti rend szerint tenni kell: elvetik az indemnitást és kiki ebből olyan következtetéseket von, amilyeneket tud, vagy amilyeneket levonni akar. Meg kell jegyezni, hogy a többség elkeseredése nem az ellenzék ellen erős.

VÁROS ÉS MEGYE.

Törvénytelen kihallgatások

az aradi rendőrségen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Régi panasza a városi tisztviselői kárnak, hogy a városháza helyiségei elégtelenek, szűkek és egészségtelenek. A városházára a közönség jár el és néha napján valóságos néprándorlás van a folyosókon, tömve az előszobák, hivatalos helyiségek. Ez kellemetlen, bosszantó és a munkát hátráltató állapot, melyen részletekben már változtatás is történt. A fogyasztási adóhivatal az árva házba költözött, a mérnöki hivatal kibővült.

Ami azonban a rendőrség bünygyi osztályán van, az egyenesen törvénybe ütköző állapotokat teremtő anomália. Zsúfolt és rothadó padlótól búzós, szűk szobákban dolgozik a tisztviselői kar, a bünygyi perrendtartás által meg nem engedett módon. A szobában két tisztviselő ül és folytat kihallgatásokat, úgy, hogy az egyik asztal előtt álló fél hallja, mit mond a másik tisztviselő által kihallgatott egyén.

Tegnap megtörtént, hogy egy aradi ur, aki tanuként vallott egy ügyben *Szilágyi László* előtt épen akkor, mikor tőle egy lépésre *Grumáz* László dr. hallgatott ki egy részeg, megtagadta a vallomást, otthagya a tisztviselőt, eltávozott a helyiségből azzal a józan indokolással, hogy nem köteles idegen ember jelenlétében vallomást tenni és nem köteles hallgatni egy részeg obscenitásait. Igaza volt, még csak szólni sem lehet ellene, mert a törvény is tiltja az ilyesmit.

A rendőrségen igen sokszor diszkrét ügyeket tárgyalnak, de itt megszűnik a diszkrétció, mert aki belép, mindent kénytelen látni és hallani. De felsorolhatatlanok a bünygyi osztály helyiségeinek hibái, amelyek közül egyik úgy van elhelyezve, hogy aki a főkapitányhoz akar bejutni, érintenie kell és az ott dolgozó *Szepekovszky* Teofil rendőrhadnagyot ezerszer zavarják meg azzal a kérdéssel, szabad az ut a főkapitányhoz? *Green* Nándor főkapitány előterjesztést tett *Varjassy* Lajos polgármesternek, kérve őt, hogy adjon több helyiséget, mert a tisztviselő létszám megnövekedésével abszolút lehetetlenné vált a munka az ügyosztályban, ahol a törvény értelmében egy helyiségben csak egy embernek szabadna dolgozni.

Városi kisajátítási alap. A februári közgyűlés elhatározta, hogy az építkezési szemledijakból és egyéb hasonló jövedelemből város kisajátítási alapot létesít azzal a céllal, hogy az esetleg megvételre kínált ingatlanokat megszerezhesse. A miniszter ma érkezett leiratában jóváhagyta azt a határozatot, de arra kötelezte a várost, hogy az alapnak a zárszámadását és költségvetését évente terjessze fel hozzá.

Aradváros adományai. A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, melyen a Besztercén felállítandó *Bethlen* Gábor szoborra 300 koronát, a Kolozsvárott felállítandó *Rákóczy* szoborra 500 koronát és a magyar aviatikusok támogatására 200 koronát szavazott meg.

Balázs István bitófája.

(A király jóváhagyta a halálos ítéletet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, április 15.

A temesvári zálogháztulajdonosnak, [Lövinger Ferencnek gyilkosa, Balázs István a bitófa alá vezető ntra készülődhet. Minden jel arra vall, hogy szerdán, legkésőbb esütőtűkön reggel akasztás lesz a temesvári fogház udvarán.

A halálos ítélet királyi megerősítése már Virág Béla temesvári törvényszéki elnök kezei közt van és amennyiben a temesvári ítéletbe holnap tanácsülésen elutasítja Balázs István újrafelvételi kérelmét, úgy az ítéletet nyomban kihirdetik és huszonnégy órában belül végrehajtják az ítéletet.

Ismeretes ugyanis, hogy április elsején Balázs István védője Láng Béla dr. újrafelvételt kért a rabló-gyilkos bűnperében, a Lövinger-fele zálogházban talált véres szurony alapján. Azóta már kiderült, hogy a szuronyra semmi köze a gyilkoshoz, azt utólag esempészték be arra a helyre, ahol találták. A temesvári törvényszék el is utasította az újrafelvételi kérelmet és most a tábla fog dönteni a felfolyamodás felett. Stein József táblabíró, az ügy referense, ma befejezte az akták tanulmányozását s holnap fog a táblai tanácsban referálni. Ez a tanács Laszky József dr. táblai elnök elnöklése alatt fog ülésezni s határozni fog az újrafelvételi kérelem felett, amelyet a törvényszék elutasított.

Amennyiben a másodfokú bíróság is elutasítaná a kérelmet, valószínűleg már szerdán reggel hét órakor kihirdeti a törvényszék Balázs István rablógyilkosnak a Kuria végzését s öfelsege elhatározását. A temesvári törvényszék elnöke természetesen nem nyilatkozott arról, hogy megkapta-e már a legfelsőbb elhatározást, de megbízható helyről szerzett információk szerint Balázs István ügyében a Kuria leküldte már a királyi döntést a temesvári törvényszék elnökének. Öfelsege nem gördít akadályt az ítélet végrehajtása elé és csak az újrafelvételi tárgyalás miatt késik az ítélet kihirdetése. Amint az újrafelvétel ügyében döntött a temesvári tábla, kihirdetik az ítéletet Balázs István előtt és huszonnégy órával később befejeződik a temesvári rablógyilkos ügye a bitófán.

Románok zsinatja Aradon

— Nagyobb államsegélyt kérnek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az aradi görög keleti román egyházmegye évenként egyszer összeülő tanácsa a zsinat, vasárnap, az óhitű naptár szerint Tamás napján, kezdte meg ülésezését. Ez alkalommal a zsinat külsőségének érdekessége csak annyiból állott, hogy élesen kifejezésre jutott az az ellentét, amely mindig elválasztotta Mangra Vazult, a nagyváradi görögkeleti püspök helynököt, országgyűlési képviselőt, valamint híveit a zsinat többségétől. A nézeteltérés nemcsak elveikben jutott kifejezésre, hanem átment a személyi térére is, amennyiben a nacionalisták formális bojkottot hirdettek és érvényesítenek Mangra Vazullal és híveivel szemben. Mangrának hívei főként a bihari zsinat tagjai közül kerülnek ki, míg az aradi zsinat tagjai közül egyedül Popa György törvényszéki bíró tartozik hozzá.

Érdekes az is, hogy Mangra hívei a délután a Központban töltötték, míg a többi zsinati tagok a régi gyülekező helyükön, a Vassban voltak.

A zsinat megnyitását vasárnap reggel Te Deum előzte meg, melyet Pap I. János püspök pontifikált, Mangra Vazul püspöki helynök, továbbá Hamsea Agoston archimandrita és Ciorogaru Romulusz szeminiáriumi igazgató segédlete mellett. Ezután a zsinat tagjai a papnevelő nagytermébe mentek, ahol Pap I. János püspök nyitotta

meg a zsinatot. A mai nap a mandátumok igazolásával telt el, amelyek körül nem volt semmi vita.

Holnap kezdik meg az érdekes tanácskozásokat, amelyeknek során valószínűleg szóba fog kerülni a görög-keleti román egyház államsegélye és a papok fizetés rendezése is. A románok kifogásolják, hogy a görög-keleti román egyházmegye, amely három millió lelket számlál, másfél millió korona államsegélyt kap, míg a protestáns egyház, amelynek 1.800.000 híve van, öt millió koronát kap. Az egyházmegyének bányai részén levő papjai mozgalmat indítottak anyagi helyzetük javítása érdekében, amit annak révén akarnak elérni, hogy az állam nagyobb kongruát folyósítson részükre. A zsinat különben szerdán befejezi ülését.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: *Pajtások*, komédia. Kamarajáték-társulat vendégfelleptével. (B. bérletszínlet.)

Szerda: *A kis dobos*, operette. A. bérlet.)

Csütörtök: *A kis dobos*, operette. (B. bérlet.)

Péntek: *Frankfurtiak*, vígjáték. Először. (C. bérlet.)

Sombat: *Frankfurtiak*, vígjáték. (A. bérlet.)

A kamarajáték társulat vendégjátéka.

(Feld Irén felleptével.)

Azt hittük, hogy a mi, jó izléséről messze híres publikumunk zsufolásig megtölti a színházat, hogy a budapesti kamarajáték társulat exvizi előadásában gyönyörködjen. Ebben a föltevésünkben mélysegesen csalódtunk és csak sajnálni tudjuk, hogy a kevesek élvezetében nem osztozott mindenki, aki különben szorgalmasan látogatja a színházat.

Feld Irén finom művészete teremtette meg a budapesti kamarajáték társulatot. Intim finomságok, nőiánszokig kidolgozott együttesét teremtette meg olyan csupa fiatal tehetségből álló gárdával, melynek minden egyes tagja szent lelkesedéssel rajongója a hivatásának, a maga intellektusával diadalmasan formálja ki a szerző alakjait, ad azoknak életet, lelket, emberi indulatokat. Maguk a megválasztott darabok is olyanok, melyek intim enteriort, letompított hangot és intenzív megértést parancsolnak játékos és hallgató részéről egyaránt. Nem tudom, ha zsufolt nézőtér hallgatta volna az előadást, megteremtődött volna-e, az a szoros kapcsolat színpad és nézőtér között, mint ma este, viszont alig kételkedhetem, a szereplők szuggesztív játékát megismerve.

Feld Irén rövid konferansza vezette be az előadást, melyben a kamarajátékok természetrajzát ismertette. Ezt *Stucken* Edének Ninon de L'Enclosja követte. A tizenhatodik század csodaszép kurtizánjának életéből ezt a történelmi epizódot tárgyalja a darab, mikor a vénülő, de még mindig hódító kurtizán tizenhét év után összetalálkozik a fiával. A fiatal testőrhadnagy szerelmes az anyjába és mikor ez felfedezi magát a fiu előtt, a gyermek megsemmisülten roppan össze, aztán fejbőlövi magát. Ninon de L'Enclos pedig, megvesztegető sarrmál tovább mulattatja vendégeit.

Elegáns, könnyed tónus, francia szellemesség lengte át az előadást. Gyors ütem, mindig elokvens hang és játék, még a kitörésekben is arányos mérték adták meg a darab, nekünk szokatlan, de mindjárt hódító karakterét. Feld Irén Ninonja csupa eszprít, sok szív és bámulatos tegelemzettség. Vitéz Róbert Scarron költő skeptikus mondásait nagy hatással interpretálta. Molnár József Villiers lovag szerepében a szerelmes ifjút és a tragikus végű fiút keresetlen természetességgel alakította. A közönség már ennél a da-

rabnai meghódított a kiadó anszambinok és sokat tapsolt a szereplőknek.

Strindberg tragikomédiája A hitelezők került még színre. Az asszonygyűlölőt svéd poeta darálja mely hatást tett a közönségre. Az új szerelmekre éhes vénülő asszony mesteri rajza, a szerelmi kimerültségtől sorvadlásba esett második férj és a veszedelemből még jókor kimenekült első férj bravuros esatája játszódik le ebben az egy felvonásos tragikomédiában. Strindberg sajátos filozófiája korbacsütésekben veri az asszonyt, sanyargatja a mindenéből kifosztott férjet és szerez kéjtelő örömet a megszabadult férfinak. Három ember sorsa egy husz perces darabba tömörítve, pompás előadásban, melyben különösen Vitéz Róbert fölényes nyugalma dominál, elsőrangú élvezet. A közönség előadás végeztével is helyén maradt és percekig tapsolta Feld. Irént, Molnár Józsefet és Vitéz Róbertet.

Holnap ismét játszik a kamarajáték társulat és a mai bemutatkozás után hisszük, hogy zsufolt ház gyönyörködik előadásukban. (H. G.)

* **A Kamarajáték-társulat bucsuja.** Kedden este bucsuzik a Feld Irén vezetése alatt álló Kamarajáték-társulat, amelynek bemutatkozásait nagy tetszéssel fogadta a közönség s igen sokat tapsolt a művészi előadókra. Kedden Strindbergnek 4 felvonásos komédiáját, a *Pajtásokat* játsza el a társulat. A darab a nagy író egyik legkitűnőbb alkotása s a közönségnek igaz élvezetet fog nyújtani a kitűnő darab művészi előadása.

* **A Frankfurtiak.** A Burg-theater óriási sikert aratott vígjátékára, a Frankfurtiakra igen nagy ambícióval és gondossággal készül az aradi színház. A Frankfurtiak premierje pénteken lesz. A bemutatóelőadás minden bizonyonyal a legnagyobb siker jegyében fog lefolyni, ami a darab jóságán kívül azért is bizonyos, mert a vígjáték főszerepeit a társulat legjobb tagjai játszik. A rendezés munkáját Szendrey Mihály igazgató vállalta magára.

* **Ujabb művásárlások a képkiallításon.** Alig pár napja, hogy a *Kerpel*-féle könyvkereskedésbe áthelyezett Solymosi-fele képkiallítás megnyílt, máris élénk érdeklődés mellett megindult a képvásárlás. Eddig a következők vásároltak festményeket: *Stenyl* Andor iparfelügyelő (ujabb vásárlás), *Sebes* Ede acsev. főellenőr, *Daniel* Endre vezértitkár, *Pulitzer* Ármánd fakereskedő, dr. *Prohászka* Lászlóné, *Velcsov* Géza dr. stb. Ma újabb nagy képküldemény érkezett.

* **Athenaeum ktr. V. kötete** *Dickens*, *Két város* már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Túr-sánál*

* **Anna-papíron** írjon, mert ez a legszebb, legjobb, legolcsóbb levélpapír. *Juhász és Túr-sa* cég specialitása.

* **Apák bűne.** Az Apolló-színház egymást követve hozza színre azokat a nívós képeket, amelyeknek cselekményét kiváló írók ragyogó tolla hozott össze. A legközelebbi irodalmi premier holnap, kedden lesz, amikor az Ibsen „Kísértetek” című műve alapján feldolgozott kétfelvonásos drámát mutatja be az Apolló-színház. A szenzációs társadalmi problémát tárgyaló képen Ibsen gondolkodása és finom egyénisége vonul végig. Fischer György kicsapongó élete szerencsétlen feleségét valósággal kétségbeejti. Minden reménye egyetlen fiában, Oswaldban összpontosul. Az atya csakhamar meghal. Husz év mulik el. Oswald már híres festő, de a nagy munka megrontja egészségét. Hazamegy pihenni anyjához. Itt borzalmas fejtájas lepte meg. Az anya orvost hivat, ki megvizsgálja a fiatalembert. Konstatálja, hogy a fiu áldozata atyja kicsapongásainak s ezt kiméletesen tudtára is adja. A fiu állapota napról-napra rosszabb. Végre Oswald egy méreggel telt üvegcset ad anyjának, hogy azzal mérgezze meg őt, ha az örület kiút rajta. S a szerencsétlen anya rettenetes dilemmában van. Az anyai szeretet s a kötelességérzete küzdenek benne, míg aztán bekövetkezik a cselekvés borzalmas ideje... A gyönyörűen megkonstruált képpel együtt egy izgalmas amerikai dráma: Telefonon keresztül megmentve is bemutatásra kerül.

177

* **Dr. Halál** lesz az *Urania* színház április 19-iki bemutatója. Erre a dátumra már most felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Halálba kergetve.** (Asta Nielsen a főszerepben.) Amit Duse és Sarah Bernherd művészi klasszicitás tekintetében a színpadon produkálnak, ugyanazt az abszolút művészetet nyújtja a kinematográfia barátainak Asta Nielsen a csodálatos norvég művésznő. Az *Urania*-színház közönsége vasárnap és hétfőn leirhatatlan lelkesedéssel gyönyörködött a művésznő mesteri játékaiban. Ennek a játéknak szuggesztív hatása fényesen nyilatkozott meg egy egyszerű paraszt leánynál. Mikor Asta Nielsen a dráma befejezésénél leugrik a tornyból és összefört tagokkal terül el a kövezeten, a parasztlány *letérdelt és keresztet vetve imádkozott.* A spontán hatásnak egyik megkapó példája ez, Asta Nielsen természetességének szinte magával ragadó ereje, ami a naivabb lelkekből a legemberibb érzéseket váltja ki. És, hogy az egész közönség a nagyszerű játék hatása alatt állt, misem bizonyítja jobban, mint, hogy senki sem nevetett, de csak nem is mosolygott az imádkozó paraszt leánynon. Magát a képet felesleges már külön ismertetnünk, Asta Nielsen játszik benne és az a legjobb ajánló levél. A mesterművet kedden mutatja be utoljára az *Urania*.

Szabadkavidéki Takarékpénztár válsága.

— Félmillió korona veszteség. —

— Az Aradi Életöny tudósítójától. —

Szabadka, április 15.

A Pénzüntézetek Központi Hitelbankjának bukása és az általános pénzkrisis komoly válságba sodorta Szabadkán a Szabadkavidéki Takarékpénztár Kereskedelmi részvénytársaságát, mely másfél milliós alaptőkével működik. Növelte a bank válságát az igazgatóság tagjai között támadt ellentét.

Egy elbocsátott tisztviselője a banknak ugyan is a bankkal összeköttetésben álló budapesti pénzüntézeteknek *memorandumokat küldött a bank veszteségeivel járó üzleteiről.* A budapesti bankok azután megbízottakat küldtek le a Szabadkavidéki Takarékpénztár ügymenetének megvizsgálására. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a szabadkai bank kénytelen volt bevallani, hogy veszteséggel járó üzletei vannak és *áprilisi lejáratainak nem tud megfélelni.*

A bank igazgatói a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal megállapodást kötöttek, a melynek értelmében a Magyar Bank szanálja a szabadkai intézetet és hajlandó 500.000 korona elsőbbségi részvényt átvenni, ha ezzel szemben minden elsőbbségi részvénye ő szavazatra jogosítja a Magyar Bankot és így majoritása biztosítva van.

A Szabadkavidéki Takarékpénztár 7500 részvénye közül 3000 részvény tulajdonosa ma értekezletet tartott és elhatározta, hogy az április 20-iki közgyűlésen az elsőbbségi részvények kibocsátását ellenezni fogja. A közgyűlésen nagy viharokra van kilátás, különösen a miatt, mert a *február 16-iki közgyűlés elé még nagy nyereségről szóló mérleget terjesztettek* és osztalékot fizettek. Az igazgatók fölvetették a tantiemet és néhány napra fél milliós veszteségről adtak számot.

A bank válsága sok szegény embert sujt, mert a részvények legtöbbje kisembereké és lombardirozva van. A bankválság nagyon megrázkódtatja a szabadkai piacot. Már is több küszöbön álló fizetéseképtelenségről és bukásról beszélnek. A Szabadkavidéki Takarékpénztár vezérigazgatója *Grüner* az események következtében már le is mondott állásáról.

SPORT.

+ **A Temesvári Atlétikai Klub** vasárnap délután az angol mérkőzés előtt a vágóhídi pályán revánst adott a minapi temesvári vereségért az Aradi Tornaegyletnek, amely ezúttal csakugyan győzött 8 : 0 arányban ellenfele fölött.

A legnagyobb oceánjáró katasztrófája.

— Ezerháromszáznolcvankét utas veszedelme a *Titanicon*. —

— Az Aradi Életöny tudósítójától. —

London, április 15.

Rettenetes pánikot idézett elő ma Londonban egy New Yorkból érkezett távirat, amely azt jelentette, hogy a „*Titanic*” nevű személyszállító gőzös az észak-amerikai *Halifax* kikötő közelében elsüllyedt.

A *Titanic* a világ legnagyobb hajója, mely méreteiben a *Dreadnought*kat is felülmulja. A hír hallatára leirhatatlan rémület és kétségbeesés fogott el mindenkit, ami elképzelhető is, hisz a *Titanic* ezerháromszáznolcvankét személyt szállított Amerikába. Az angol előkelő világ számos tagja utazott a pazar kényelemmel berendezett gőzősön s több amerikai milliomos.

A hajóstársaságot s a nagyobb lapok szerkesztőseit ma délelőtt valósággal megröhitte a tömeg. Kétségbeesett emberek akartak hírt hallani hozzátartozóikról, de mindenütt csak annyit tudtak mondani, hogy a *Titanic* elsüllyedt. A katasztrófa részleteire s az áldozatokra vonatkozólag a legkétségbeejtőbb bizonytalanságban volt mindenki.

Délután újabb távirat érkezett *Halifax*ból, amely megkönnyebbülést hozott. A katasztrófa hírére ugyan megerősítette a távirat, de tudatta azt is, hogy a szerencsétlenségnek nincs áldozata.

A részleteket este tudták meg Londonban. Ezek szerint a *Titanic* múlt szerdán 1882 utasul indult el Amerikába s a canadai *Halifax* kikötőt akarta felkeresni. Tegnap léket kapott s helyzete rendkívül válságos volt. A havarie ugyanis olyan veszedelmes volt, hogy a hajó súlyosan kezdett. A veszedelmes helyzetben a hajó kapitánya drótnélküli táviratokat küldött szét.

A táviratokat a forgalmas helyen hat-hét angol hajó fogta fel. Teljes gözzel siettek a süllyedő hajó segítségére s azonnal a mentéshez láttak. A nagy ködben ugyan alig lehetett a süllyedő hajót megközelíteni, mindamellett sikerült az összes utasokat és a legénységet megmenteni. Miután az összes utasok biztonságban voltak, a segítő hajók a süllyedő *Titanic* megmentéséhez fogtak s sikerült is a hajókolosszust a *Halifaxi* kikötő dockjába vontatni.

GYÁSZROVAT.

Vécsey Tamás halála. *Budapestről* jelentik: A tudomány-egyetem épületen fekete zászló hirdeti, hogy Vécsey Tamás udvari tanácsos, egyetemi professzor meghalt. A hetvennégy esztendőes tudós hosszas betegség után tegnap délután egy órakor hunyt el a Rökk Szilárd-utca 32. számú házában levő lakásán. Az egyetemen évtizedekig tanította a római jogot s vezetője volt a Római jogi szemináriumnak is. Régi tagja volt a Tudományos Akadémiának, volt dékán és rektor is. Holttestét a központi egyetem kopolacsarnokában teszik díszes ravatalra s onnan kísérik utolsó útjára kedden délután három órakor.

A jogászok tizezrei, egész jogász-generációk siratják meg az ősz tudóst, aki harmánhet esztendőn keresztül adta elő a római jogot a budapesti egyetemen, ahol a jogászok nagyon szerették, mert ellentétben a minap elhunyt szigorú *Mariskával*, ő az elnézésnek volt híve s vizsgákon Vécsey hosszabb idő óta érelmészesedésben szenvedett, baja miatt a mostani tanév elején egy évi szabadságot kapott.

Halálozás. Özvegy *Vertán Gergelyné*, *Vertán* Endre földbirtokos anyja, szombaton meghalt Csermön kilencven éves korában. Az elhunyt matróna temetése a vidék intelligenciájának igen nagy részvétele mellett történt meg.

HIREK.

A helytartó gyilkosa Kanadában.

— *Sziencsiky szökésének titka.* —

— Az Aradi Életöny tudósítójától. —

Lemberg, április 15.

Annak idején nagy feltűnést keltett *Potoczky* gróf galiczi helytartó gyilkosának. *Sziencsiky* nek szökése a sztaniszlai fegyházból s egészen mostanig titokban maradt, hol bujdosott a rutén diák és hol telepedett meg.

Egy kanadai levél végre most megfejtja a titkot s elárulja *Sziencsiky* viselt dolgait. Amikor megszökött a fegyházból, három hétig *Sztaniszlai környékén* bujdosott meg. Barátai egy burgonyás pincében rejtgették, majd egy szénapadláson. Amikor a rendőrség bujdosalma kissé lelohadt, *Sziencsiky* előmerészkedett bujdosóhelyéről s egy közeli faluban mint mezőgazdasági munkás dolgozott.

Egy-két hónapnál később mentelepi örmesteri ruhát szereztek számára a barátai s ebben a ruhában gyanútlanul Bécsbe utazhatott, ahol hetekig időzött. Azután *polgári ruhában Svájcban keresztül Párisba ment*, majd egyik francia kikötőből Kanadába hajózott.

Sziencsiky nagyon elégedetlen, mert még mindig rejtőzködni kell. Mivel az a véleménye, hogy az ő martírsága hasznára lenne a rutén nemzeti ügynek, barátai alig tudták lebeszélni arról a szándékáról, hogy önként jelentkezék az osztrák és magyar konzulátuson.

— **A Farkas—Gyórfy-affér.** *Budapestről* jelentik: A Ház szombati ülésén *Farkas Pál* országgyűlési képviselő *Gyórfy Gyulának* egyik megjegyzésére ezt kiáltotta közbe:

— Ön ne beszéljen erről, beszéljen arról, hogy mi történt *Szemlakon*, miért akarta a saját pártvezére kidobtatni a pártból!

A sértőnek talált nyilatkozat miatt ma *Gyórfy Gyula* megbízottait küldte *Farkas Pálhoz*, hogy tőle magyarázatot, illetve elégtételt kérjenek. *Farkas Pál* megbízottai *becsületbíróságot* proposáltak.

— **Adományok.** Az Aradi Lloyd társulat ma száz koronát, az aradi Munkástelep Közművelődési Egyesülete egy estélyen történt gyűjtés eredményét, négy koronát juttatott az Aradi Újságírók Segélyegyletének. Az elnökség ez uton mond köszönetet az adományokért.

— **Hazatért kórházigazgató.** *Zimmermann* Károly dr. az aradi megyei kórház igazgató-sebészorvosa ma érkezett haza Berlinből, ahol a nemzetközi sebészeti kongresszuson vett részt.

— **A Csiky- és Flórián-szobrok helye.** Ma délután a városrendelkezési és parkbizottságok *Varjassy Lajos* polgármester vezetésével megjelentek a Kossuth-parkban és helyszíni szemle után megállapították, hogy a szobrok a sétány északi részében, a *Fábián-ház* és az evangélikus templom között elhúzódó ideális vonal két fókuszában állítandók fel. Az alapozási munkákra az engedélyt a tanács most már rövidesen megadja és a *Kölcsey* egyesület szoborbizottsága is hozzá lát a szobor-leleplezési ünnepség előkészítéséhez.

— **Figus Albert — Szatmár főszámvevője.** Megírjuk lapunk szerdai számában, hogy *Csaba Adorján* Szatmárvármegye főispánja *Figus Albert*, Arad helyettes főszámvevőjét nevezte ki a tízenyolc pályázó közül Szatmár főszámvevőjévé. Ma érkezett meg *Varjassy Lajos* polgármesterhez *Vajay Károly* dr. szatmári polgármester hivatalos átírata, melyben tudatja a kinevezés megtörténtét és kéri, hogy *Figust* a városnál viselt állásától a tanács mentse fel.

— **Házasság.** *Schelez Róbert* és *Scholtz Berta* április 14-én házasságot kötöttek.

— **A francia parlament elnöke meghalt.** Párisból jelentik: Franciaországnak egyik érdemekben igen gazdag államférfia, Henry Brisson, a kamara elnöke, tegnap hajnalban meghalt. Influenzában betegedett meg, bajához bécesavardás járult, s a hetvenhétéves aggastyán menthetetlen volt. Változatokban és viharokban gazdag politikai pályája 1871-ben, a nagy háború után kezdődik parlamenti szerepléssel, amikor a nemzetgyűlés tagjává választották. A Revue Politique című lapot szerkesztette, amelyet a császárság betiltott. Majd Páris város polgármesterénél titkár lett. 1876-ban a kamarában az Union Republicaine elnöke s Gambetta alatt a kamara elnöke. Később maga is kabinetet alakít Ferry bukása után, majd nevezetes szerephez jut a Panama-botrányban. amelyet Delahaye vetett fel. A harminchárom tagú vizsgáló-bizottságnak ő lett elnöke, s mint ilyen kemény csatákat vívott Floquet és Bourgeois miniszterekkel. Ő kívánta Reinach holttestének felboncolását. Már-már lemondott megbízatásáról, de bizalmat szavaztak neki. Dreyfus igazságáért sokat harcolt, rengeteg sikere volt Boulanger tábornok megbuktatásánál, s támogatta az egyház és állam szétválasztását. Törhetetlen szabadelvűsége miatt a reakcionáriusok sokat támadták, de a francia köztársaság körül szerzett érdemei felejtethetetlenek. Végrendeletét holnap bontják fel.

— **Asszony lehet-e szerkesztő?** Nagyváradról jelentik: Balogh Károly községi iskolai igazgatót a kultuszminiszter tudvalevőleg eltiltotta attól, hogy a *Küzdelem* című tanügyi lapot szerkessze. A lapra ezért, mint felelős szerkesztő özv. Balogh Istvánnának, az igazgató édesanyjának neve került. A városházán, amikor erről a bejelentés megérkezett, nem tudták bizonyosan: lehet-e özv. Balogh Istvánnét, mint szerkesztőt akceptálni s megnyugtatásul véleményes jelentést kértek Thury László dr. főügyésztől. Thury László most terjesztette be jelentését a polgármesteri hivatalhoz s kifejti, hogy özv. Balogh Istvánné felelős szerkesztői minősége ellen *semmi kifogást tenni nem lehet*, mert sehol a törvényben nincs tiltó rendelkezés az ellen, hogy asszonnyal szemben a sajtójogi felelősséget ne lehessen érvényesíteni. Egyébként is *gondolatait mindenki szabadon terjesztheti* és így ettől — ha erre egyéb ok fenn nem forog — özv. Balogh Istvánnét sem lehet eltiltani.

— **Orvosi körökből.** Hasenföld Oszkár dr. franzensbadi fürdőorvos ma Aradon időzött és látogatást tett az aradi orvosi kar több tagjánál.

— **Eltűnt gyárosné.** Bécsi tudósítónk jelenti: Vasárnapra virradó éjjel Lackenbacher Alfréd, bécsi kinaezüstáru gyáros megjelent a rendőrségen, és előadta, hogy Kütke nevű felesége szombat óta eltűnt VII. kerületbeli lakásáról. Az asszony távozása előtt szobája asztalán levelet hagyott hátra, amelyben betegsége folytán életuntságról szól. Minthogy attól tartanak, hogy Lackenbacher né önkézevel vet véget életének, kérte a férj az uriasszony kinyomozását. Nincs kizárva, hogy rokonaihoz, Magyarországra utazott az életunt, hogy ott kövesse el az öngyilkosságot.

— **Állásától elmozdított lelkész.** A szabolczi református egyházmegye tanácsbirósága legutóbb tartott ülésén tárgyalta Bodnár Ferenc csermői református lelkész ellen beadott panaszokat, melyek szerint tanuk vallomásaival igazolt tény az, hogy a papot többször látták ittasan, továbbá a karácsonyi urvacsorán annyira megfelleledkezett magáról, hogy bor helyett keserűvizet itatott a hivekkel. Mäskor meg egy lakodalomban annyira leitta magát, hogy a kocsihoz kötözve kellett hazaszállítani. A bíróság hosszas, beható tanácskozás után elhatározta, hogy Bodnárt megfosztja állásától. Bodnár az ítéletet megfellebbezte.

— **Román tüntetés a nagyváradi kispapok miatt.** Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt végre megtartották a már hónapok óta nagy zajjal hirdetett tüntetést a nagyváradi kispapok ügyében. A gyűlés igen csendes hangon folyt le, több szónek támadta Magyarországot, végül pedig megkoszorúzták a vajdák szobrát.

— **Megszökött bárónő.** Bécsi tudósítónk jelenti: Több hete időzött már Bécsben Werner Elza bárónő, egy rendkívüli előkelő fellépésű és rangjához illő ruházatkodású hölgy, aki a „Hotel Bristol”-ban több szobás lakosztályt foglalt le magának és komornájának. Werner bárónő tegnapelőtt nyomtalanul — eltűnt Bécsből a szállólóból, ahol börtöndjeit is hátrahagyta. Minthogy ma estig nem tért vissza és szemtanuk bizonyítása szerint vonaton — Budapest felé szökött meg, a szálló igazgatósága rendőri feljelentést tett Werner Elza bárónő és a vele együtt megszökött kísérőnője ellen, mert több ezer korona erejéig károsították meg a hotelt. A hatóságilag felnyitott uti podgyászbán — pikáns könyveknél egyéb nem volt. A kiadott rendőri *köröző-levél* és letartóztatási parancs szerint a bárónő feltűnő szöke, magas és nyulánk természetű.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Gyuláról jelentik: Erdőssy Kornél az itt állomásozó 2-ik számú honvédegyalozezred husz éves zászlósa ma lakásán szíven lötte magát és azonnal meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Vitriolmerénylet.** Ma reggel a Messenger Boy irodából telefonon egy boy arról értesítette Szepehorskzy Teofil ügyeletes rendőrhadnagyot, hogy a Deák Ferenc-utca 30. számú ház alatt kettős, halállal végződő szerelmi dráma játszódott le. Egy asszony a vele vadházasságban élő férjü arcát vitriollal leöntötte, majd pedig ő maga kiitta az üveg tartalmát. A merénylet elkövetője Hajas Istvánné született Antali Hermína, aki férjétől elvált és vadházasságban él Heisinger József boltiszolgaival, aki Késmárky István temetkezési vállalatánál volt alkalmazva. Reggel hét órakor az asszony elvitte a reggelit a férfinak és szemrehányásokkal illette, amiért az éjszaka lum-polt és nem ment haza a Lujza-utca 1. számú lakásukra. Ugyilátszik azonban, hogy nemcsak szavakkal akarta felelősségre vonni a férfit, hanem elkészült arra is, hogy leszámoljon vele, mert körülbelül két deciliter vitriolt rejtett a zsebében egy üvegben, amelynek tartalmát egyrészt a férfi arcába öntötte és súlyos égési sebeket okozott rajta, szerencséjére azonban a szemé sértetlen maradt, másrészt pedig a maradékot kiitta. Mire a rendőrség megérkezett, már nem tudott beszélni, beszállították a kórházba, ahol negyed 11 órakor meghalt. A férfi sebei súlyosak, de nem életveszélyesek és szintén a kórházba került.

— **Eltűnt ékszerek.** Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Keppich Jakab dr. aradi orvos neje és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki állítólag 2400 korona értékű gyémánt fülbevalóját ellopta. Határozottan senkit sem gyanúsított meg az urinó, mert nem mondotta azt sem kizárt dolognak, hogy más módon tünt el a drága ékszer az éjjeli szekrényről, ahova még tegnap este helyezte el. Az éjjeli szekrény himzett takaróval van fedve, amelyen egy kazetta áll és tegnap este enulekezete szerint a függőket ebbe a dobozba tette. A eselédén kívül senki sem tartózkodott ma reggel a szobában és a takarításkor kezében volt a doboz is és a takaró is. Nem lehetetlen, hogy az egymásba csatolt függőket, amelyeket az orvosnak fiacskája, iskolába menet előtt a takarón látott, a eseléd nem vette észre és a lakásnak a Szabadság-térre néző ablakain át az utcára rázta. Keppich doktorné néhány hónap óta most már harmadszor tesz feljelentést a rendőrségen ékszereinek elvesztése miatt, néhány hónappal ezelőtt órája láncostul, később pedig egy arany karperece veszett el és egyik sem került meg. A rendőrség megindította a legszélesebb körű nyomozást, amely azonban mindeztideig nem járt eredménnyel.

— **Jó izlésű ember** kávét, teát, paprikát, Kotányinál József főherceg-ut 3. vesz!

— **Sulyos automobil-baleset.** Bécsi tudósítónk jelenti: Végzetes gépkocsi szerencsétlenség okozója lett egy előkelő gyáros sofförje, aki a reá bizott automobil nekijáratott egy, az országúton felhalmozott kavicsrakásnak. Tanner Józsa asszony, férjének ödhofi (alsóausztriai) szövőgyárából szombaton este autóján Bécsbe indult, hogy itt színházba menjen. A kocsi teljes sebességgel száguldott az országúton, amikor egy kavicsfalhoz ért és erre felszaladt. A sofför félrerántotta a járművet, de oly szerencsétlenül hogy az egy táviróoszlopba ütközött. Az automobilban ülő Tannerné kizuhant az uttestre, feje belevágódott a póznába. Eszméletlen állapotban vitték a közeli sankt-pölteni vasútállomásra, ahonnan vonaton Bécsbe, a sebészeti klinikára szállították. Itt Eiselsberg báró tanár még az éj folyamán sulyos agy-operációt volt kénytelen a beteg végrehajtani, akinek állapota válságos. A katasztrófát előidéző sofför szintén, bár könnyebben csak megsebesült. A sanktpölteni esendőrség letartóztatta.

— **Mi történt a sötétben!** Drogán János a Laenderl fűrészgár munkása, tegnap este hazament, de nem találta otthon feleségét. Rövid idő múlva megérkezett az asszony egy férfi társaságában. Drogán azt hitte, hogy az asszony háta mögött ismeretséget kötött és haragjában felkapott egy dorongot és a sötétben, anélkül, hogy tudta volna ki az az ismeretlen ember, teljes erőből feleje sujtott, úgy, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Mire a rendőrség megjelent, akkorára már világosság volt a telepen és Drogán lepődött meg legjobban, amikor megtudta, hogy feleségét Muntyán József 63 éves zsidelyező munkás, aki ugyancsak a Laenderl-féle fűrészgárban volt alkalmazva, kísérte haza, mert az asszony félt a sötétben. Drogán megbánta a tettét és öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben megakadályozták. A sérült Muntyánt kórházba szállították, ahol konstataáltak, hogy sebei csak husz napon túl fognak begyógyulni.

— **Menyasszonyi kelengyék** és alkalmi ajándékok legolesőbb beszerzési forrása Fischer Mór Arad, üveg, porcellán, lámpa és diszmuáru kereskedése Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 15-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Tulkán Tódor béresnek Virág nevű leánya. Szabó István napszámosnak Katalin nevű leánya. Ábrahám Károly bányakezelőnek Terézia nevű leánya. Krizsán Illés kőművesnek Illés nevű fia. *Meghalt:* Weisz Simon 38 éves magánhivatalnok. Mócz Juon 51 éves kisbirtokos, Páska Anna 34 napos leány. Özv. Mzdroviczky Józsefné 60 éves magánzónő. Szilágyi István 67 éves házmaster. Fabula János 50 éves napszámos. *Házasságot kötött:* Guzei József földműves Tamás Zsuzsannával. Rácz József fékező Halka Máriaival. Gid János levélhordó Almási Juliánnával. Kia Lajos vonatkezelő Themes Margittal.

— **Legelegánsabb ékszertárgyak** célszerű emlék és ajándéknak *Igaz Sándor elsőrendű óra és ékszer üzletében vásárolhatók Arad, Andrassy-tér. Telefon 321.*

— **Tisztelettel értesítem** a n. é. hölgyközönséget, hogy bécsi bevásárlási utamból megjöttem és *magammal hoztam a legújabb és legszebb párisi és bécsi modell ujdonságokat.* Üzletem régi jó hírneve garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olesó árait mellett senki sem versenyezhet velem. *Grünblatt Antonia női kalap divatterme Szabadság-tér 11.*

— **Gözfürdő nők részére.** A Tökölly-téren levő „Opre” gözfürdőben *nők részére hétfőn és pénteken d. u. 3—6 gözt adnak.* Férfiak részére naponként reggel 5-től d. u. 1 óráig, klubok, egyletek tagjai, katonaság, *rendőrség 70 fillért fizet.* A gözfürdőt teljesen átalakították és ujonnan rendezték be. 10 drb. abonoma jegy 8 kor. 1597

— **Olcsó üzleti könyvek** Ingusz I. és Fia Weitzer János-utcaiban egyesített könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 6071

— **Értesítés.** Aradi magán rendőrgyűnkés vezetőse elfogad bármily nyomozásokat, közvetítéseket és felvilágosításokat ad. *Magánvagyom éjjeli őrzését a leglelküismeretesebben teljesíti.* Iroda: Borena-utca 10. szám. 2481

Kötött cérna
Cérna áttört
Selyem mouslin

női harisnya

1.— korona.
1.—
1.50 "

az összes elképzelhető színekben.

Bársony Andornál, Szabadság-tér 17. sz.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Egész könyvtárakat** és hangjegyeket vesz *Kerpel* könyvkereskedése.

— **A legmodernebb irodai cikkek**, papírneműk, írószerek, üzleti könyvek stb. *Kerpel Izsónál* kaphatók.

— **Kérjen ingyen** cipő-árjegyzéket a Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

TARKASÁGOK.

(*A deficit.*) Csak úgy özönlöttek az emberek tegnap ki a sporttelepre. Gyönyörű látvány volt a nagy tömeg, de akadtak prózai emberek, akik arra gondoltak, hogy ez a gyönyörű tömeg milyen gyönyörű összeget képvisel — belépődíjakban.

Egy indiszkrét férfi meg is kérdezte ifj. Vass Gusztávtól, az A.-A. K. agilis alelnökétől:

— Ugyan kérem, úgy bizalmasan mondja meg, mennyi a bevétel?

— Kérem, nagyon szívesen! Alighanem deficit lesz!

— És mennyi?

— Még most nem tudom. De negyven, vagy hatvan fillérből talán ki tudom fizetni a deficitet!

Erre a kíváncsi már sportbarátta alakult át:

— Ugy! Csak ennyi! Hisz ezt én is szívesen fedezem!

Vass Gusztáv azonban hamarosan lecsillapította:

— Ne tegye azt! A dolog ugyanis úgy áll, hogy a deficit fedezésére vagy negyven, vagy hatvan filléres váltót kell vennem!

(*A gyenge eredmény.*) A Fehér Kereszt kávéház egyik ablakán egy idő óta minden vasárnap este kiteszik az aznapi sport eseményeket. Az Aradi Atletikai Klub tudatja ott a nagyszámú, sport iránt érdeklődő közönséggel praktikusán és előzékenyen a pesti s az aradiakra vonatkozó vidéki futbalmérkőzések eredményét.

Tegnap este különösen sokan nézték a cédulát. Pesten a német-magyar nemzetközi meccs folyt le, Aradon pedig az izgalmas és érdekes angol mérkőzés. Este fél hétkor kint volt a cédula:

Bishop Auckland—Arad

3—1

Német—Magyar

4—4

Egy sportbarát találkozott az ablak előtt egy barátjával, aki ugyan még életében nem látott mérkőzést de annál többet járt löversenyre és most kíváncsi volt, hogy mit néznek a többiek. A sportbarát megkérdezte a másikat:

— Kint volt?

— Nem!

— Na azt örök életében sajnálhatja!!

— Miért? Hisz a totalizátor nagyon gyengén fizetett! Egyre három, négyre négy, hát az is pénz!

(*A csodálatos áruház.*) Berlinből érkezett hazamérég egy aradi ügyvéd s napokon keresztül élmé-

nyeiről beszélt. Különösen imponáltak neki a nagy áruházak.

— Tudjátok kérék — mesélte — például a *Wertheimnél* ott egyszerűen mindent lehet kapni. Bennem voltam egyik napon s amint ott válogattam, egyik vevő lezuhant a lépcsőről. Rémesen kezdett kiáltani:

— Segítség, segítség, kitortem a lábam!

Rögtön melléje sietett egy segéd és résztvevőleg kérdezte:

— Eltörte kérem a lábát?

Majd egy másik segédhez fordult:

— Kérem, vezesse ezt az urat a második emeletre balra. Egy falábra lesz szüksége!

KIMÉLJE

fehértéműt egy feltétlen tiszta szappan használatával.

Sunlight Szappan

teljes biztosítékot nyújt. Állandó használatával a mosásnál nagy megtakarítást jelent a háztartásban.

Darabja 16 és 30 fillér.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Közgyűlés az aradi munkásbiztosító pénztárnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az aradi kerületi Munkásbiztosító Pénztár e hó 14-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését *Reinhart* Gyula elnöke alatt. Reinhart elnöki megnyitójában változta az 1911. évről mostoha munkáségszégügyi viszonyait, amelyek a pénztárnak 64.000 korona deficitet okoztak és biztosította a közgyűlést, hogy az igazgatóság elsőrendű kötelességének ismeri a pénztár jövedelmei és kiadásai közötti egyensúly helyreállítását.

Az igazgatóság évi jelentését, a zárszámadásokat és mérlegeket *Bak* Sándor ügyvezető-igazgató terjesztette elő. Ismertette a deficit okait, melyek között részben a tagok túlzott igényeinek föllépése, a költséges fürdő- és szanatóriumi kezelés, az 1911. év elején uralkodott influenza-járvány és általában az összes segélyezési kiadásoknak nagymérvű emelkedése szerepel. Elfogadásra ajánlja az igazgatóság javaslatait.

Béreczi Pál sajnálattal látja, hogy a pénztárnak az 1911. évben nagy összegű deficitje van annál inkább, mert a pénztár eddigi éveit mindig felesleggel zárta. A deficit okát a szimulánsok nagy számában látja, akik a költséges szanatóriumi- és fürdőkezelés igénybevételével megakadályozzák azt, hogy tényleg beteg munkástársaik egészsége visszaállítása érdekében a pénztár aldozhasson. Indítványozza, utasítsa a közgyűlés az

igazgatóságot, hogy a fürdő- és szanatóriumi kezelés mindaddig, míg a pénztár anyagi helyzete rendeződik, csak a legszükségesebb esetben nyújtassék. Az igazgatósági jelentést és zárszámadásokat elfogadja.

Babucz Lajos ellenezte *Béreczi* indítványának szavazásra való bocsátását, mert azt törvénytelennek tartja. A segélyezéshez való igényt a törvény 50. és 51. §-ai írják elő és azt közgyűlési határozattal megszorítani nem lehet. A deficit okát a munkások szervezetének megtámadott voltában, a rossz lakás, élelmezési és kereseti viszonyokban látja, amiért senkit felelősségre vonni nem lehet.

Buday Gyula azon reményének adott kifejezést, hogy a pénztár anyagi helyzete a kisiparosok két százalékos járulékfizetésének megszüntetésével ez év folyamán ismét olyan kedvező lesz, mint az előző években.

Ifj. Moskovits Izidor ellenzi *Béreczi* indítványának elfogadását, mert a pénztár rendeltetéséből utközik. A pénztár kötelessége beteg tagjait lelkimeretesen ellátni a törvényben előírt segélyeket, függetlenül a pénztár teljesítő képességétől. Tudja, hogy a pénztárnak parazitái is vannak, de tizennégyezer tag mellett lehetetlen elkerülni, hogy ilyenek is ne vegyék igénybe a pénztárt és ezért ezeknek kipusztítására kell törekedni.

Kaszab Géza abból a szempontból nem tartja károsnak a deficitet, hogy nyilvánvalóvá válik a pénztárak mai szervezetének fogyatékossága. Ez siettetti az államosítást, amely már azért is a közeljövő feladata, mert méltánytalan a munkásság betegsegélyezésének költségeit két osztály vállaira rakni és e tulajdonképpen állami feladatot társadalmi uton megoldani.

Kerpel Izsó az orvos- és főorvos kérdés megoldatlanságának következményeit fejtegette és a hanyagul fizető munkaadók ellen a legerélyesebb behajtási eljárást sürgette.

Hönig Ottó felszólalása után a közgyűlés *Béreczi* Pál indítványának elvetése mellett az évi jelentést és zárszámadásokat egyhangulag elfogadta, az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta, majd 1912—13 évekre szóló költségeloirányzatok megállapítása után igazgatósági és felügyelő bizottsági pötagot választott, mire a közgyűlés véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 15.

Készáru.

Kínálat, vételredev mérsékelt, 10 ezer mm. 5—10 fillérről drágább

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. áprilisi	11 71	11 72
Buza 1912. májusra	11 66	11 67
Buza 1912. októberre	10 97	10 98
Rozs 1912. áprilisi	10 65	10 66
Rozs 1912. októberi	9 99	9 05
Tengeri 912. májusi	9 08	9 14
Zab 1912. áprilisi	10 32	10 33
Zab 1912. októberi	8 82	8 88

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Április 15. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	109—
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	89-25
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	77-25
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	90-25
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	92-25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	—	216—

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Elismert legjobb minőségű áruk. Külön osztály mértékeszerinti megrendelésekre.

Rövid svéd imitáció
Hosszu száru svéd
imitáció.

női keztyűk

70 — 90 — 110 — 130

120 — 130 — 140 —

fehér, fekete, drapp, champagne, szürke színekben

Bársony Andornál, Szabadság-tér 17 sz.

Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	149.50
Osztrák járadék papírban	—	89.50
Osztrák járadék ezüstben	—	92.65
Osztrák járadék aranyban	—	118.—
Osztrák koronajáradék 4%	—	89.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	19.70
Magyar hitelbank-részvény	—	827.75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	637.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	725.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	19.12
Német birodalmi márka	—	117.67 ¹ / ₂
Londoni vista	—	241.22 ¹ / ₂
Páris vista	—	95.57 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat
terménycarnokának hivatalos árjegyzése.
Távirati tudósítás.
(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
1912. április 15.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	10.75	10.80
77	—	10.85	10.95
70	—	10.95	11.00
79	—	11.05	11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

25 kilogrammos	—	10.70	10.75
Rozs	—	9.25	9.30
Arpa	—	9.25	9.30
Zab	—	8.90	9.—
Tengeri	—	8.75	8.80

Kőbányai sertéspiac.

Április 15.

Április 13. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 157—158 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—162 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 168—172 fillérig.

Sertéslelészám: 1912. évi április hó 11. napján volt készlet 23373 drb. — 1912. április hó 12-én felhajtott 272 drb. — 1912. április 12-én elszállított 421 drb. — 1912. április 13. napjára maradt készletben 29790 drb.

A hizott sertéslelés irányszata: kellemes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1912. április 16-án:

1. Taragon. Remek természet utáni felvétel. — 2. Telefon által megmentve. Szenzációs dráma 2 felvonásban. — 3. Ahogy az apa — úgy a fia. Kacagató vígjáték. — 4. Apák bűnei. Erkölcdráma 2 felvonásban. — 5. Az élő őszibarack. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 1/2 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1912. április hó 16-án:

B) bérletszűnet

B) bérletszűnet.

A Budapesti Kamarajáték társulat búcsuelőadása
Feld Irén fellépésével: *Strindberg-est.*

A pajtasok.

Komédia 4 felvonásban. Irta: Strindberg Ágost. Fordította: Balassa József. Rendezi: Feld Irén.

Személyek:

Alberg Axel, festő	—	—	Molnár József
Berta felesége, festőnő	—	—	Feld Irén
Abel	—	—	Arany Olga
Willmer	—	—	Miklós Elemér
Stark Károly	—	—	Szöke László
Starkné	—	—	Hatvani Mariska
Östermark, orvos	—	—	Vitéz Róbert
Hallné	—	—	Bene Emma
Amália) leányai	—	Foglár Lenke
Teréz		—	Bihari Kornélia
A modell	—	—	Sár Frigyes
A cselédleány	—	—	Mátray Frigyes

Kezdeté este 1/8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. április 16-án:

1. Felső magyarországi képek. Természet után. — 2. Az ébresztő óra. Humoros. 3. Kezek nyelve. Dráma. 4. Légy férfi. Humoros. — 5. Halálba kergetve. Asta Nielsennel a főszerepben. Erkölcdráma, 3 felvonásban.

Az előadások kezdete 1/2 órától kezdve este 11 óráig. — A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadásban katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Férfi, női és
gyermek cipők.

**Francia
forma.**

7-9-10-12-14 16
koronás árban.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 835

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS SZABOTT ÁR
ANGOL RAGLÁNOK,
BELYEM- ÉS
STAMINE-KÖPENYEK,
POSTÓ FELÖLTŐK,
LEÁNYKA-KABÁTOK, SAJÁT MŰHELY.
GYERMEK-KABÁTOK,
ANGOL COSTUMEOK,
TROTTEUR-COSTUMEOK,
LEÁNYKA-COSTUMEOK, TELEFON 855.
DIVATALJAK.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN.

Moskovits „Anatomiai”

CIPŐK

Legszébbek,
Legjobbak,
Legolcsóbbak.

Raktár Arad, Szabadság-tér 18. Telefon 218.

Jó árúnak nincsen rá szüksége,

! hogy minden jó tulajdonságát részletesen ismertessék, így a Fáy-féle valódi szódai ásványvizet ismertetik sem Ugy is tudják 25 év óta, hogy különleges, rekedtség és hurut ellen kitűnően bevált, hogy tulajdonképpen mindenkinek szüksége van rá és minden háztartásban ott kell lennie a többi háztartás között. Olcsón juthatunk hozzá: egy doboz 1 korona 25 fillér. 6681

Tavaszi ujdonságok

CZIPŐ

különlegességekben
már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Hegységárban: 941

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Szülőtelepítők figyelmébe!

Kitűnő minőségű szülő-
oltványok ezrel 150 korona.

Ne vegyen addig,

míg tölem árjegyzéket
nem kér. Az összes bor-
és csemege-fajokból száll-
íthatok Ripária Portálls
és Montikola alanyon.
Rendelésnél 1/3 előleget
kérek. 1611 Cím:

Nagy M.

Marosvásárhely.
Gecse Dániel-utca 39.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad-
város és vidéke n. é. közönségét,
hogy a mai kor igényeinek megfelelő
legdivatosabb férfi, női és
gyermekcipő mintaraktárt
rendeztem be saját készítményű
cipőkből, hol raktáron tartok a
legkényesebb igényeknek is meg-
felelő árut, rendkívüli olcsó árak
mellett. Rendelések 24 óra alatt
alkészítetnek. Ortopéd cipőket szak-
szerűen készítek. Kérem a n. é.
közönséget, szíveskedjen meg-
győződést szerezni cipőim izléses
kiállításáról, jóságáról és olcsóság-
gáról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését

Újbádogos és vízvezeték berendezési vállalat

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy
Arad, Deák Ferenc-u. 40a (új gör. kath. bérpalotában)

a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő
bádogos- és vízvezetéki műhelyt

nyitottam. Főtörekvésem leendő, hogy minden megbízatást
gyorsan, pontosan és jutányosan eszközöljek. A n. é. közönség
szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel 2371

Brandt István

Arad, Weitzer János-u. 7. és Deák Ferenc-u. 40/a.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége oszakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém

használat.

Nagy tégely: 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár: 5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegtek, varrok,
Rajt' van 6681

kaucsuk-sarok.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési
anyag **olcsóbb mint**
bárhól. Megrendelé-
sek gyorsan és pontosan
intéztetnek el. 1631

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körut 59.

Orczy-utca 8. szám alatt

egy 2 szobás lakás május 1-re,
egy 4 szobás lakás augusztus
1-re kiadó.

A lakások a mai kor igényei szerint köz-
ponti meleg vízfűtésre, állandó meleg víz-
szolgáltatásra és minden kényelemre van-
nak berendezve. — Ugyanitt raktárnak,
műhelynek, vagy mosódnak al-
halmos világos, száraz

sonterén helyiségek

május 1-re kiadók. 2490

Hatóságilag engedélyezett végeladás
folyamatban van

Singer Sándor divatáruházában

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossu'h“-szoborral szemben.

Szőnyeg, függöny, paplan, ágyterítők, Nőruhakelme, vászon,
chiffon és asztalneműek, Kész női és férfi fehérneműek, zsebkendők.

50% árengedmény

Csipke, szalag, ruhadíszek és napernyőknél.

Singer Sándor divatáruháza, Arad

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában.

2368

**Villamos-
felszerelések,
electromotorok**
legjutányosabban
Kalmár Józsefnél
Kaphatók 1871
Aradon, Salac-u.

ÉPÍTETŐK FIGYELMEBE!

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Elvállalok mindennemű az építkezés terén előfordulható új és átalakítási, továbbá tatározási munkálatokat felelőség terhe mellett a lehető legjutányosabb árban úgy helyben, mint vidéken, ugyszintén tervek és költségvetések készítését a legpontosabb kivitelben. A nagyérdemű közönség becses bizalmát és pártfogását továbbra is kérve maradok kivaló tisztelettel 1894

Csobán Tivadar építész
Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás
az alanti árakban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműek és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.
Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

**„DÓZSA-
kenyér”**

5859

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

!! Építetők figye mébe !!

STRAKOVITS VILMOS

Építész

1824

Műszaki irodája A R A D, Székes u. 1/B. sz.

Elvállal a legolcsóbb árak mellett az építés terén bármilyen tervezést és költségvetés készítéseket, ugyszintén bármily építkezéseket u. m.: vízi, alacsony és magas építményeket, kő, téglá, vas, és vasbeton hidakat bármily méretben a legmodernebb kivitelben. Készít továbbá bármily műszaki munkákat, becsléseket, leltározásokat stb.

Meghívásra vidékre azonnal saját költségemen kiutazom.

Uradalmaknál és gazdaságoknál a szomszédos megyékben jól bevezetett

egyént keres

helybeli cég fix fizetés és jutalék mellett. Jelenlegi működési tér megjelölésére kiterjedő ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők „GAZDA” jeligére.

2880

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári rak-tára, valamint valódi

lignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játék-
áru üzletében 1371

ARAD, Szabadság-tér 21.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

úr és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi időnyre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermek-cipők készítését valamint Orthopád-cipőket fájós lábakra. Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ.

székes honvédegyred tisztikarának szállítója. 5139

Pótlásra és telepítésre kiválóan alkalmas fajtisza

**gyökerez
ripária portalis**

vesszöt egy és két éves minőségben, bármily mennyiségben szállít 1844

Hámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

841

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszer-tárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó **köhögés és rekedtség** elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál thea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Molnár Antal

Épület- és bútorendező
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Vállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, úgymint
modern lak- és beltérrendező
munkákat, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.
Kész bútorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Síves pártfogást kér kész szol-
gálatnál

Molnár Antal,
Épület és bútorendező.
Jóerkölcsű fiú tanulóknak felvételt.

Brünniszövetek

úri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon
kaphatók.
ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41.

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők
egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból
veszi a fogyasztó ezen szűkebb körben sok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.
Dus minta válogatás megtekin-
tésre hérmintve küldtük.

Álkalmi vétel

és eladások
ékszertárgyakban

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Deutsch Izidor

írás és ékzerész
Waltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédlék

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

PÉNZ PÉNZ PÉNZ

**HA SZERENCSÉS
PENZT SZEREZHET
A**

FREDIN

CIFOKREMMEL
MERT

MINDEN 100 db DOBOZ FENEKEN 20 fillér

MINDEN 1000 db FENEKEN 1 korona

TALALHATÓ
SELLE & KARY
WIEN XIII
BUDAPEST, VI. BAINOKUTCA 2/B

Költözők figyelmébe!
Villamos világítási berendezéseket
csillárokkal
együtt kedvező fizetési feltételek
mellett szerel és szállít
KOCH DÁNIEL
villamoscsengő és telefonberendezési vállalata
Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Szőlőkötöző-fonal
legolcsóbb napiárban be-
szerezhető nagyban és
kicsinyben
Braun Miksa
kender, len és ju'earu
kereskedésében 2105
Arad, Boros Béni-tér 2. sz.
Telefon 594

Vaságyak, sodronybetét, mosdó
és minden fa és
vasbutor
készpénz és részletfizetésre ki-
adásítottatnak
Garai Károly
butorraktárában. 2366
Karolina-utca, (sarok-
házban.)

Épület és portál üveges
(táblaüveg és tükör raktár)
Új építkezési, valamint bármily csekély javítási mun-
kát pontosan és jutányosan végez. Üaműsítő vászon
és nád ablakrollettákat olcsón szállít
Fried Ferenc
Arad, gróf Apponyi Albert-ut 15-16.
Telefon 909.

654-1912. sz. Sikló község előljárósága.
Árverési hirdetés.
Sikló község belhatárában elfekvő szántóföld, legelő és rét
területeken — a szőlőterületek kivételével — a vadászati
jog gyakorlása 1912. évi augusztus 15-étől bezárólag 1918. évi
augusztus hó 14-éig, hat egymásutáni évre, folyó évi május
hó 15-én délelőtt 10 órakor Sikló község házában megtartandó
nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.
Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák
alatt bárki által be tekinthetők.
Sikló, 1912. április hó 13-án.
Az előljáróság.

Ezen rovatban minden azo egy-
ezert beiktatasok ara 4 filler,
vastagabb betuvel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi " 357. sz.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegen a szöveg elő — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jelzés leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűvel kívánt szavak a köziratban elhúzózással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

LEVELEZÉS.

Szép fogakat

szépségre kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentolin fogcseréje. I-5251

Eszembe jut gyakran
Játszi ifjuságunk,
Mikor egymást látni
Volt a boldogságunk

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weismál. I-5251

ÖZLETEK.

Volt Reiter féle vendéglő

Tökölly-tér 4. alatt családi okok miatt eladó. Bővebbet Farkas Ábrahámnál. 2401

Ujonnán épült üzlethelyiség Csiky Gergely-utca 16. szám alatt kiadó. 2007

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek azonnali belépésre minden eselédet (leányt vagy asszonyt) jó fizetés mellett Lujza-utca 4., földszint 1.

Csomagelők

felvétetnek Rozsnyai gyógytárban. 2448

Egy elárusítónő

felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. 556

Egy dekorateur

azonnal felvétetik Kézsmárky István temetkezési vállalatánál Deák Ferenc-utca 30. sz. 2494

Kereskedelmi iskola

végzett, német nyelvet bíró fiatal-ember helybelli nagy részvénytársaságnál, nyugdíj jogosultsággal, gyakornokul azonnali felvétetik. Ajánlatok „Nyugdíj” jellegére a kiadóhivatalba küldendők. 2497

Egy takarítónőt

keresek azonnali belépésre. Cim Munkácsy Mihály-utca 3., I. em. 15. 2493

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”

teke-golyók nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintézetnek. 291

LAKÁST KERES.

Egy vagy két

butorozott szobát fürdőszobával keresek. Ajánlatokat árm jelöléssel a kiadóhivatalba kérem. 2469

Keresek

az Andrassy-tér, vagy Szabadság-tér közelében egy külön bejáratu csinosan butorozott utcai, esetleg udvari szobát. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Szoba” jellegére kéretnek. 2415

Képzett parket

tűkörtényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-5251

KIADÓ LAKÁS.

Batthyány-utca 31. sz.

házban egy négyszobás utcai lakás, fürdő-szobával, villany - világítás-sal május 1-től kiadó. 2479

Egy szoba

konyhából álló pince lakás gyermektelen házaspárnak azonnal kiadó Behm u. 1a. 2474

Lipót-utca 5. sz. a.

ház, (magányos lakás) kerttel együtt május 1-től kiadó. Érdeklődni ott és Kazinczy-utca 13. sz. alatt. 2482

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerrel. I-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Miis tudja már ön is?

hogy a legcinosabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árért kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetkezeténél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom legdivatosabb bécsi és párisi eredeti model-kalapujdonosságaimat, melyek nagy választékban, izléses kivitelben, igen előnyös árban szerezhethők be nálam. Nagy választék gyermekkalapokban. — Havas Gizella női kalap-divatterme, Forray utca (Gróf Hunyady-palota.) 1741

Egy f. nom.

modern étkező Service eladó. Cim a kiadóhivatalban 2463

Képkövet mintákból

legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyazintén mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg-és porcellán-, lámpa-, diszmutárukereskedés Andrassy-tér 20. Megyel és városi telefon 588. 4810

Íróasztal

alig használt eladó Munkácsy Mihály-utca 2. ajtó 11. 2476

Egy jókarban lévő

complett hálószobabutor jutányosan eladó. Bővebbet Andrassy-tér 8., a házmesternél. 2361

„Elite”

elsőrendű hölgy-dívatlap gyermekdivat részzel: „Revue Parisienne”, „Chic Parisien”, „Blouses nouvelles” stb. állandóan raktáron Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésén, színház-épület. Ugyanitt intelligens elárusítónő alkalmazást nyer. 4481

Egy

régi Bösendorfer-zongora nagyon olcsón eladó. Kazinczy u. 13. 2482

Vanílió

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finomtészták készítéséhez Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyosztára Arad. 1224

A hervadás

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen Vojtek és Weisz. I-5251

KÜLÖNFÉLE.

Elegáns angol és francia

toalettetvállal Rosenbergné Stuckart Erna Damjanics-utca 7. 2269

Arad legrégibb kerékpár-

varrógépraktára és javító műhelye. Alapítatott 1891. Hammer Vilmos, villanyműszerész Arad, Szabadság-tér 7. szám. Egyedüli képviselő a világhírű Pfaff varrógépekből, Helikal, Premier, Puch és Viktoria kerékpárokból. Telefon 96. 481

Könyvkötő munkákat

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jutányos áron készít Árgyelán Jusztin könyvkötő Arad, Weitzer János-utca 18. (főpostával szemben. 2154

Gyorokon

egy új ház kerttel együtt eladó. Ugyanott egy cipészberendezés gépekkel együtt jutányos áron eladó. Merschenbach József Gyorok. 2489

Egy nagy raktárhelyiség

(műhelynek is alkalmas) május hó 1-ére kiadó. Bővebbet Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér 1. szám. 2551

Ügyes kárpitos

ajánkozik a szakmába bármilyen kárpitos munkák pontos és kitűző elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Thökölly-tér 7. sz. 1211

Ha pocsótes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól. I-5251

Pankotán,

a Kálvária-utcában levő Népkerthet vendéglői helyiség felszereléssel és fürdővel együtt több évre bérbe adandó. Tudakozódni lehet Pankotán Grumáz Ernő urnál, vagy Borossebesen Antal Miklós főerdésznel. 2408

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál est a rumot használnak, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyosztára Arad. 1224

Minden ragyog.

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisz-tól. I-5251

1121

„Hárem”

a legjobb gummi

1 tucat 4 korona.

Aradon egyedül:

TÖRÖK A. és TÁRSA

drogériájában kapható

ANDRÁSSY-TÉR 20. SZ.

27 év óta fennálló

vegyes kereskedés,

dohány- és italmé-

rési joggal elköltö-

zés miatt eladó.

Bővebb felvilágo-

sítást ad 2488

Ehrenfeld Ignác

fűszernagykereskedő, Arad.

Igen tisztelt vevőinket és az uri hölgyközönséget értesítjük, hogy
1783 a legelegánsabb eredeti

bécsi és párisi kalap modell újdonságaink

szép választékban megérkeztek, melyeket legjutányosabb árban árusítunk el.

== Kész gyászkalapok és gyermekkalapok nagy választékban. ==

Szíves látogatást kérünk kitünő tisztelettel:

SCHWEIGER ÉS BÉKÉSI

női kalap divatterme

Arad, Andrassy-tér 20. (Udvarban.)

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

torgalmi iroda Aulich Lajos utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a leg-szolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kohn Samu-féle ház,

vegyeskereskedéssel, korlátlan ki-mérésrel együtt, nyugalomba vonu-lás miatt, azonnal eladó. Erdélyi-ut. 2487

Lahner György-utca 1/a. sz.
négyszobás magán ház eladó. 2491

Eladó

Aradon, a legforgalmasabb helyen egy sarok ház üzlet és korcsma-val, mely évi 4000 koronát jöve-delmez, kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Cím a kiadóhiva-talban. 2495

A legkíválóbb fajta, neme-sített

gyümölcsfák

kaphatók 6781

Hoffmann Ignác

Szeged

ujszegedi faiskolájában.

Telefonszám 176.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Biztosítom,
hogy nem bánja meg**

ha finom arany ékszer,
brilliáns és gyémánt ék-szer vagy pontosan járó zsebórát akar venni

alkalmi ajándéku

ha elmegy az olcsó be-vásárlási helyre a Forray utcába

ZINNER

VILMOS 3101

ékszerész és óráshoz akkor

**Biztosítom,
hogy nem bánja meg.**

Csillárok,

Villamos felszerelésel
legelegényebben

Diamant-nál

42-1912. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1911. évi 12265. számú vég-zése következtében Dr. Braun Adolf ügyvéd által képviselt Hof-her és Schranz tudapesti cég javára 750 korona s jár. erejéig 1912. évi január hó 10-én foganatosított ki-elégítési végrehajtás útján lefog-lalt és 1000 koronára becsült követ-kező ingóságok, u. m.: cséplőg p nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a nagyhalmgyi kir. járásbíróság 1912. évi V. 1/2. számú végzése folytán 750 kor-tőkekövetelés, ennek 1911. évi július hó 1. napjától járó 6% ka-matai, 1/3% váltódíj és eddig össze-sen 71 korona 56 fillérben bíról-lag már megállapított költségek erejéig Nagyhalmgyon 100 h. sz. alatt leendő megtartására 1912. évi április hó 19-ik napjának délután 2 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értel-mében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség ese-tén becsáron alól is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-foglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen ár-érés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elren-deltetik.

Kelt Nagyhalmgyon, 1912. évi április hó 2. napján.

2485 Ri-di Ákos,
kir. bír. végrehajtó.

**Ne mulassza el
senki**

Nassan R.

eső- és napernyő üzle-tét Szabadság-tér 19. felkeresni, ahol a párisi újdonságok és a legújabb divatu saját készítményű nap- és esőernyők a legjutá-nyosabb árakon kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a legolcsóbb áron eszközölök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

**NE FOGADJON EL
MÁ-Á-ÁST!**

**CSAK ÓRIAS
FEDAK-
CIPŐKRÉMET
30 FILLÉRÉRT**

A nőnek szépsége leg-nagyobb dísz.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kosmetici nak. Egyik ilyen készítménye a modern oesmeticának a FULDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tályai vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harma-tos, illatos lesz, a petyhüdt bőr éiénkebb lesz, kismul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul vessik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdásához egy evőkanálni bevezélandó mentől hi-degobb vízben. ...RA I KORONA.

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza
ARADON.

Női kalap készítéshez szükséges összes kellékek kaphatók

a Kalap Bazárban

1183

Arad, Deák Ferencz-utca 8. sz.

Mindennemű női kalapformák és diszek állandó óriási raktára. Külön osztály kész modell kalapok részére. Párisban megjelenő újdonságok 36 óra letelte után már kaphatók. Megbizott bevásárló Párisban Boulevard Voltaire 18. Eladás kicsinyben és nagyban. Több mint 3000 forma raktáron.

Finom szalma forma 1 korona 80 fillértől kezdve.

Bámulatos olcsó árak.

Szigoruan szabott árak.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN
 ARAD.

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
 Női divat felöltők,
 Selyem- és Etamine-
 köpenyek,
 Leánykabátok,
 Gyermekfelöltők,

Angol kosztümök,
 Troteur kosztümök,
 Gyermek ruhák,
 Divat biusok,
 Pongyolák,
 Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok

Szabott árak!

Telefon 238